

SUOMEN METSÄSTYSMUSEO

Suomen Metsästysmuseum - Finlands Jaktmuseum r.y.

TOIMINTAKERTOMUS 2020

Kannen kuva: Metso ja kirsisääsket. Kuva Martti Rikkonen.

Takakannen kuvat: SMM.

Muut kuvat: Suomen Metsästysmuseon kuva-arkisto, ellei toisin mainita.

Taitto: Henry Forssell.

Paino: Tallinna Raamatutrükikoja, Tallinn 2021.

Sisällysluettelo

2 SUOMEN METSÄSTYSMUSEO 2020

2 Museonjohtajan vuosikatsaus

5 TALOUS- JA HALLINTOYKSIKKÖ

5 Suomen Metsästysmuseum - Finlands

Jaktmuseum ry.

5 Varsinainen kokous

6 Hallitus

7 Erämuseohankkeen ohjausryhmä

7 Työvaliokunta

7 Varainhankintavaliokunta

7 Kiinteistötyöryhmä

7 Tilintarkastajat

8 Talous 2020

9 Yhdistyksen jäsenet ja jäsenmaksut

11 Museoyhdistyksen jäsenyydet

11 Toimitilat

11 Museoturvallisuus

14 HENKILÖKUNTA

14 Huomionosoitukset

14 Vakinaiset

15 Määräaikaiset

15 Lyhytaikaiset

15 Ostopalvelut

16 Aulapalvelun henkilökunta

16 Koulutus, edustus ja työryhmät

20 Esitelmät ja osallistuminen tapahtumiin

20 Työhyvinvointi

22 MUSEOTOIMINTAYKSIKKÖ

22 KOKOELMAT

23 Esinekokoelmat

26 Kirjasto

27 Arkisto

30 Kuva-arkisto

32 NÄYTTELYT

32 Avoinnaolo ja asiakkaat

35 Perusnäyttely

36 Vaihtuvat näyttelyt

39 Kiertonäyttelyt

39 Verkkonäyttelyt ja multimediat

40 TUTKIMUS

41 Keruuprojektit

41 Julkaisutoiminta

42 ASiantuntijapalvelut

43 PALVELUYKSIKKÖ

43 Markkinointi ja tiedotus

45 Asiakaspalvelu

46 Museokauppa

47 Opastus

47 Museopedagogiikka

47 Tapahtumat

48 Talvikki

49 Riihimäki-päivä ja Taiteiden Yö @ Riihimäki

49 Oravan päivä

50 ERÄMUSEOHANKE

58 TULOSLASKELMA

59 TASE

60 Suomen Metsästysmuseum - Finlands
museum toiminta

61 Suomen Metsästysmuseum - Finlands
toiminta-ajatus ja strategia

SUOMEN METSÄSTYSMUSEO 2020

Museonjohtajan vuosikatsaus

Vuosi 2020 jää museon historiaan monessa suhteessa poikkeuksellisena toimintakautena. Uudelle vuosikymmenelle lähdettiin toiveikkaalla mielellä, monet suunnitelmat odottivat toteutumistaan vuoden aikana. Sitten kaikki muuttui maailmalla, Euroopassa, Suomessa, kulttuurikentässä, Riihimäellä ja Metsästysmuseumissa. Vuosisuunnitelmaa jouduttiin muuttamaan moneen kertaan, sillä toimintaa rajoitti Covid-19 pandemian leviäminen ja siitä seuranneet viranomaisohjeet, joita noudatettiin.

Ensimmäinen merkittävä toimenpide oli museon sulkeminen yleisöltä valmiuslain nojalla 17.3.–1.6. väliseksi ajaksi. Metsästysmuseumissa tämä merkitsi näyttelysuunnitelmien muuttamista. Kuvanveistäjä Jussi Mäntysen elämäntyöstä kertova näyttely, joka on museon omaa tuotantoa, päätettiin siirtää seuraavaan vuoteen. Juuri ennen museoiden sulkua avattu luontokuvaaja Martti Rikkosen *Taigametsot*-näyttely jatkui museoiden kesäkuussa avauduttua syksyyn asti. Kansainvälisten Erämessujen peruutus vaikutti myös museon suunniteltuun näyttelytoimintaan.

Asiakaskaiden vastaanottaminen kesäkuun alusta lähtien edellytti useita viruksen leviämisen ehkäisemiseksi tehtäviä turvatoimia. Hiljaisen museokevään jälkeen kesä lisäsi

Kokoelmatyötä edistämässä: tutkija-konservaattori Emilia Haavisto järjestää varastoa, ja viestintäsuunnittelija Jouni Partanen (vas.) ja amanuenssi Perttu Matero tutkivat Risto Järvisen 1960-luvulla kaataman jääkarhun taljaa. Kuvat: SMM / Katja Jaakkola ja Emilia Haavisto.

Museon näyttelyihin
tutustui ilahduttavan
paljon kulttuurinnälkäisiä
vierailijoita kesäkuu-
kausien aikana. Kuva:
SMM / Katja Jaakkola.

museoiden asiakasmääriä, kun ulkomaanmatkoja ei lomakaudella oikein voinut tehdä. Kotimaan kohteet nousivat ennennäkemättömään suosioon. Näin kävi Metsästysmu-
seossakin. Museokortilla vierailleiden asiakkaiden määrä kolminkertaistui vuoden ai-
kana, vaikka museo oli kevään suljettuna. Yllättävää oli myös se, että pääsymaksutulot
vuonna 2020 olivat huomattavasti suuremmat kuin vuonna 2019. Kaikki näytti jo
lupaavasti paremmalta ja toiveissa oli juhlistaa Metsästysmuseotoiminnan 30. juhla-
vuotta syksyllä *Oravan päivän* merkeissä. Toisin kuitenkin kävi, pandemian toisen aal-
lon aikana turvatoimia kiristettiin jälleen, ja tämä näkyi sekä asiakkaiden määrässä että
työntekijöiden tehtävien uudelleen järjestelyissä.

Keväällä poikkeuslain ollessa voimassa, teki jo osa museon henkilökunnasta etätöitä,
mutta syksyllä etätöistä tuli arkipäivää koko henkilökunnalle. Tämä vaati uusien toi-
mintamallien ja tietoteknisten taitojen nopean omaksumisen. Periaate oli, että muse-
olla oli yhtä aikaa työssä vain osa henkilökunnasta ja muut olivat etätöissä. Samalla
tehtiin iso digiloikka siirtymällä etäkokouskäytäntöön, myös henkilökunnan viikko-
palaverien osalta.

Metsästysmuseon vahvuus työyhteisönä on aina ollut se, että työkavereita on nähty päi-
vittäin ja asioiden hoitaminen on ollut avointa ja mutkatonta. Monet tärkeät ideat ovat
syntyneet vapaamuotoisissa yhteisissä palaverissa ja kahvipöytäkeskusteluissa. Sosiaa-
listen suhteiden väheneminen ja muuttuminen onkin ollut suurin näkyvä muutos työ-
yhteisössä. Henkilökunta sopeutui tähän kaikkeen loistavasti, sillä tahtotila vaikuttaa

Kuva: SMM / Taru Liukkonen.

omalla henkilökohtaisella toiminnalla pandemian voittamiseen oli suuri. Työtehtäviä voitiin hoitaa askel askeleelta, yleistä tilannetta seuraten, ja lähes joka toiminnalle oli oltava aina varasuunnitelma. Erityisesti kokoelmien tallennus- ja digitointityö edistyi merkittävästi kaikissa museon kokoelmayksiköissä vuoden aikana. Etätyö ja -kokoukset tulevat myös osittain jäämään käyttöön tulevaisuudessa, sillä matkustamisen jäädessä pois ne säästävät sekä aikaa että rahaa, ekologisuutta unohtamatta.

Vuoden alussa käynnistynyt *Erämuseohanke* loi uskoa tulevaisuuteen ja museon kehittymiseen. Henkilökunta oli alusta asti ideoimassa ja keskustelemassa suunnitelmasta ja seurasi tiiviisti sen eri vaiheita. Uuden edessä herää tietysti aina myös ajatus mahdollisten muutosten vaikutuksesta omaan työhön, mutta museotoiminnan kehittyminen nähtiin kautta linjan suurena mahdollisuutena. Ratkaisujen vuosi hankkeen osalta on 2021, jolloin lopullisia päätöksiä mahdollisesti tehdään.

Jos vuoden 2020 tiivistää yhteen virkkeeseen niin on todettava: ”Olipa kummallinen vuosi, mutta siitäkin selvitettiin”. Kiitos museon upealle henkilökunnalle, kaikille yhdessä ja jokaiselle henkilökohtaisesti.

Anne Uotila-Laine

TALOUS- JA HALLINTOYKSIKKÖ

Suomen Metsästysmuseum - Finlands Jaktmuseum ry.

Yhdistys omistaa ja ylläpitää erillisen johtosäännön mukaisesti toimivaa Suomen Metsästysmuseum - Finlands Jaktmuseum -nimistä laitosta. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää suomalaisen metsästys- ja eräkultuurin tallentamista ja tutkimusta sekä historian tunnetuksi tekemistä mukaan luettuna suomalaisten eränkäynti muualla maailmassa. Sääntöjen mukaan yhdistyksen toimintamuotoina ovat metsästystapojen, -tietouden, -välineiden ja kirjallisen aineiston kerääminen, arkistointi ja tutkimus sekä julkaisu-, neuvonta- ja koulutustoiminta. Yhdistyksen museotoiminnan hoitamista ja johtamista varten on erillinen johtosääntö, jonka yhdistyksen kokous vahvistaa hallituksen esityksen pohjalta.

Varsinainen kokous

Yhdistyksen kokous käyttää päätäntävaltaa Suomen Metsästysmuseum - Finlands Jaktmuseum ry:n asioissa. Yhdistyksen kokouksen tehtäviin kuuluu mm. valvoa yhdistyksen hallituksen toimintaa ja päättää esityksen pohjalta yhdistyksen sekä museon toiminnan linjauksista ja vahvistaa museotoiminnan johtosääntö. Sääntöjen mukaan varsinainen kokous kutsutaan koolle vuosittain toukokuun loppuun mennessä. Koronapandemiasta johtuen valtioneuvoston erityispäätöksen nojalla yhdistyksen varsinaista kokousta siirrettiin syyskuun 21. päivään, jolloin voitiin järjestää läsnäolokokous Metsästysmuseum tiloissa. Kokoukseen oli mahdollista osallistua myös etänä. Paikalla kokouksessa

Poikkeuksellisesti vasta syksyllä järjestetyn varsinaisen kokouksen osallistujat seuraavat projektipäällikkö Timo Kukon esitystä Erä-museo-hankkeen etenemisestä. Kuva: SMM / Taru Liukkonen.

oli kymmenen henkeä, joista kaksi oli läsnäolo-oikeudella ja projektipäällikkö Timo Kukko kutsuttuna esittelijänä. Etänä kokoukseen osallistui kolme yhdistyksen jäsentä. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin lakimies Hannu S. Laine ja sihteeriksi museonjohtaja Anne Uotila-Laine. Pöytäkirjan tarkastajiksi ja myös ääntenlaskijoiksi valittiin Jaakko Ojanperä ja Kimmo Laine.

Hallitus

Suomen Metsästysmuseum - Finlands Jaktmuseum ry:n hallitukseen kuuluu 11 varsinaista jäsentä sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Hallituksen jäsenet valitaan yhdistyksen kokouksessa kolmeksi kalenterivuodeksi. Hallituksen varsinaisista jäsenistä ja varajäsenistä on kolme–viisi toimintavuositain erovuorossa. Yhdistyksen hallitukseen on valittava, mikäli kokous ei toisin päättä, seuraavien yhteisöjen esittämät jäsenet: Suomen riistakeskus, kaksi (2) jäsentä, Suomen Metsästäjäliitto ry., yksi (1) jäsen, Metsähallitus, yksi (1) jäsen, Suomen museoliitto ry., yksi (1) jäsen. Lisäksi hallituksessa tulee olla yksi (1) Suomen Metsästysmuseumin kotipaikkakunnan edustaja. Museoyhdistyksen kunniapuheenjohtaja, FT Matti Nurmisen on läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa.

Hallituksella on toimeenpanovalta yhdistyksen asioissa, ja sen tehtävänä on valvoa museon toimintaa yhdistyksen kokouspäätösten mukaisesti. Hallituksen tehtäviin kuuluu suunnitella ja kehittää yhdistyksen ja museon toimintaa sekä tehdä tarvittavat esitykset yhdistyksen kokouksille. Hallitus voi nimetä valiokuntia ja työryhmiä, jotka kokoon-

Museoyhdistyksen hallituksen pj. Kari Kuparinen. Kuva: SMM / Perttu Matero.

Suomen Metsästysmuseum ry:n hallitus 2020

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet	Yhteisö
Pj. tuotekehitysjohdaja Kari Kuparinen	Lakimies Hannu S. Laine	
Varapj. talousneuvos Mikael Antell	Apulaisjohtaja Jari Pigg	Suomen riistakeskus
Ekonomi Eeva Anttinen	Toimittaja Heidi Lahtinen	
Diplomiekonomi Berndt von Frenckell	KTM Anders Borgström	
Johtaja Tuomas Hallenberg	Järjestöpäällikkö Teemu Simenius	SML
Kansanedustaja Timo Heinonen	Professori Janne Vilkkumäki	
Vanginvartija Lauri Jormanainen	Yrittäjä Jones Pohjanvuori	Riihimäen kaupunki
Riistapäällikkö Jyri Rauhaluoma	Viestintäpäällikkö Klaus Ekman	Suomen riistakeskus
Lakimies Kimmo Laine	Yksikönjohtaja, DI Heikki K. Hannukainen	
Konsultti, KTM Martti Piltz	Pääsihteeri Kimmo Levä	Suomen museoliitto
Erätaluspäällikkö Jussi Väänänen	Ylitarkastaja Mika Laakkonen	Metsähallitus

Hallituksen vpj. Mikael Antell.
Kuva: SMM / Perttu Matero.

tuvat tarvittaessa. Vuonna 2020 hallitus kokoontui neljä kertaa: 23.3., 3.6., 21.9. ja 1.12. Kokoukset järjestettiin sähköposti- ja etäkokouksina, lukuun ottamatta 21.9. Metsästysmuseossa pidettyä kokousta, johon saattoi osallistua myös etänä.

Erämuseohankkeen ohjausryhmä

Kalastusmuseoyhdistyksen johtokunnan puheenjohtaja ja ohjausryhmän kokousten sihteeri Stina Koivisto ja johtokunnan jäsen Kai Westmann, Metsästysmuseoyhdistyksen hallituksen jäsenet Kimmo Laine ja Martti Piltz, hankkeen projektipäällikkö Timo Kukko ja ohjausryhmän puheenjohtaja, museonjohtaja Anne Uotila-Laine. Ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana viisi kertaa.

Työvaliokunta

Hallituksen pj. Kari Kuparinen, hallituksen varapj. Mikael Antell ja sihteeri museonjohtaja Anne Uotila-Laine.

Varainhankintavaliokunta

Hallituksen varapj. Mikael Antell, hallituksen jäsen Berndt von Frenckell, museopalvelupäällikkö Perttu Matero ja museonjohtaja Anne Uotila-Laine.

Kiinteistötyöryhmä

Hallituksen pj. Kari Kuparinen, hallituksen jäsen Berndt von Frenckell, hallituksen jäsen Kimmo Laine ja museonjohtaja Anne Uotila-Laine.

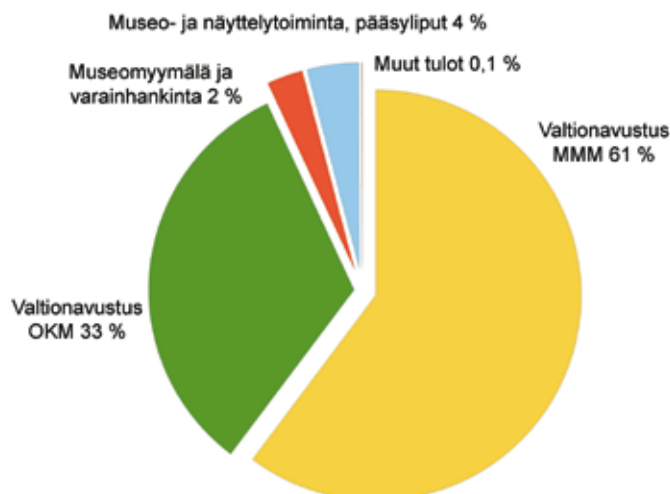
Työ- ja varainhankintavaliokunnilla sekä kiinteistötyöryhmällä ei ollut kokouksia vuonna 2020.

Tilintarkastajat

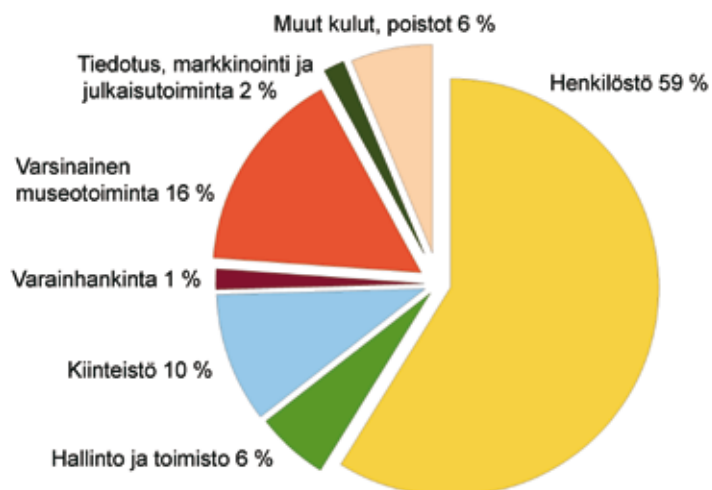
Yhdistyksen tilintarkastajat tilikaudella 2020 olivat:

varsinaiset	Pertti Mäkelä, HT Anne Terho, HT
varatilintarkastajat	Marko Pöntinen, HT Sakke Vehkakoski, HT

Museotoiminnan tulot 2020

Museotoiminnan menot 2020

Talous 2020

Metsästysmuseotoiminnan pääasiallinen rahoitus koostuu maa- ja metsätalousministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksista. Vuonna 2020 riis-tanhoito- ja pyyntilupakertymästä koostuva avustus oli 415 000 euroa, muodostaen 61 % metsästysmuseotoiminnan kaikista tuloista toimintavuoden aikana. Opetus- ja kulttuuriministeriön henkilötövuosiin perustuva avustus oli 225 881 euroa, henki-lötövuoden yksikköhinnan noususta ja yhden henkilötövuoden lisäyksestä johtuen kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 40 116 euroa. OKM:n avustus muodosti 33 % kaikista metsästysmuseotoiminnan tuloista. Valtionavustusten yhteenlaskettu summa oli 640 881 euroa, yhteensä 94 % tuloista.

Museon omatoiminen tuotto vuonna 2020 oli 36 788 €. Se koostui muun muassa pää-symaksuista 24 528 €, museokaupan nettotuloista 6 038 €, valokuvien myyntituloista 2 720 € ja museoyhdistyksen jäsenmaksuista 2 370 €. Omatoimisen tuoton osuus kaikista metsästysmuseotoiminnan tuloista oli 6 % vuonna 2020. Museon pääsymak-sutulot olivat huomattavasti suuremmat vuonna 2020 kuin vuonna 2019 (21 031,60 euroa) vaikka museo oli pandemian takia kevään suljettuna.

Vuoden 2020 alussa käynnistyi metsästysmuseotoiminnasta erillisenä Erämuseon pe-rustamishankkeen projekti, jota maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa 200 000 eu-ron erityisavustuksella. Tilikauden aikana syntyneistä projektin kuluista (140 022 €) saatiin 100 000 € erityisavustuksena MMM:stä ennen projektin käynnistämistä. 20 225 euron menoerä vuodelta 2020 sisältyy projektin päättyttyä haettavaan erityisavustuk-sen loppuosan (100 000 €) maksatuspyyntöön. Museon omarahoitusosuus projektissa vuonna 2020 oli 19 797 euroa.

Valtionavustukset

	2020	2019	2018	2017
MMM	415 000 €	415 000 €	415 000 €	415 000 €
OKM	225 881 €	185 765 €	177 806 €	173 931 €
Erityisavustukset	120 225 €	0 €	0 €	30 000 €
Yhteensä	761 106 €	600 765 €	592 806 €	608 931 €

Omatoiminen tuotto

	2020	2019	2018	2017
Pääsymaksut	24 528 €	21 032 €	16 942 €	14 861 €
Myyntitulot	6 038 €	7 716 €	8 240 €	7 546 €
Palvelu- ja muut tulot	6 223 €	12 393 €	18 718 €	17 969 €
Sponsoritulot	0 €	1 609 €	7 500 €	300 €
Yhteensä	36 789 €	42 750 €	51 400 €	40 676 €

Vuoden 2020 tilinpäätös osoittaa 34 475,96 euron alijäämää.

Valtionavustukset asiakasta kohden 55 € (29 € vuonna 2019 ja 33 € vuonna 2018).

Asiakaspalvelun nettokulut asiakasta kohden 1,47 € (0,74 € vuonna 2019 ja 2,10 € vuonna 2018).

Museokaupan myyntikate 6 038 €, asiakasta kohden 0,51 € (0,38 € vuonna 2019 ja 0,46 € vuonna 2018).

Yhdistyksen jäsenet ja jäsenmaksut

Suomen Metsästysmuseum - Finlands Jaktmuseum ry:een voi varsinaisten jäsenten lisäksi kuulua yhteisöjäseniä, kunniajäseniä ja kunniapuheenjohtaja. Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi voi liittyä jokainen yhdistyksen tarkoitusperistä kiinnostunut luonnollinen henkilö. Yhteisöjäseneksi voi liittyä juridinen henkilö. Hallitus hyväksyy yhdistyksen jäsenet vapaamuotoisten hakemusten perusteella. Yhdistyksessä oli vuonna 2020 yhteensä 236 maksanutta jäsentä (242 jäsentä vuonna 2019).

Museoyhdistyksen jäsenmäärät ja -hinnat vuonna 2020

Vuosijäsenet	Määrä	Hinta	Ainaisjäsenet	Määrä	Hinta
Henkilöjäsen	81	20	Henkilöjäsen	90	200
Yhdistys	7	50	Yhdistys	46	300
Liikelaitos	2	200	Liikelaitos	10	2 000

Yhdistyksen jäsenet suorittavat jäsenmaksua vuosittain tai ainaisjäsenmaksun. Jäsenmaksujen suuruuden päättää yhdistyksen kokous erikseen varsinaisille- ja yhteisöjäsenille. Kunniajäseniltä ja kunniapuheenjohtajalta ei peritä jäsenmaksua.

Suomen Metsästysmuseo ry:n jäsenillä on edustus oikeus yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa. Heillä on jäsenkortin näyttämällä vapaa pääsy museoon, he saavat kutsut näyttelyiden avajaisiin, alennuksia museokaupan tuotteista ja *Käpälän jälkiä* -uutiskirjeet.

Yhdistykseen voi kuulua samanaikaisesti kymmenen kunniajäsentä ja kunniapuheenjohtaja. Yhdistyksen kunniajäsenet vuonna 2020 olivat: ministeri Iiro Viinanen, eräneuvos Juha K. Kairikko ja eräneuvos Jaakko Ojanperä. Yhdistyksen kunniapuheenjohtaja on FT Matti Nurminen.

SUOMEN METSÄSTÄYSIMUSEO
FINLANDS JAKT MUSEUM

Käpälän jälkiä

Erämuseo-perustamishanke käynnistyi

Vuositönnemien tavoin metsästyksen ja karutuksen yhteen museo- perustamiseksi etenee vihdoin käytännön tasolla. Naa- ja metsätaidemuuseumien lisäksi käynnistyttyä Erämuseo-perustamishankkeen parissa toimi kaksi työntekijää.

Projektipäällikkönä aloitti harrastuksen alusta Metsäkalustuksen ympäristö- ja laulupäällikkö, Mimi Tino Hukka. Hänellä on varmaa kokemus harrastus-, yritys- ja museotaidemuuseumien edellyttävistä toimintaympäristöistä. Hukka on ollut muun muassa perustamassa Suomen turkikeskus Hallaa Huusicon, laittamassa Suomen museo Sitten perustamiseksi nauttia ja toimia Suomen Metsämuuseumi Lustoja.

Hämeen projektipäällikkö Tino Hukka työskentelee nyt Sitten suojatun metsämuuseumin kokeilussa.

Anttonen Jukka
Pelttonen eläkkeelle

Metsästäysmuseon historiallissa päätyttyä alkoi aikataulu, kun Anttonen Jukka Pelttonen oli eläkkeelle viikkoa aiemmin. Tampereen klassisella lyseolla kasvatte kertynyt yleispiirteopintohansa kulttuurin tutkimuksella. Opintien aikana ja niiden jälkeen Jukka löysi hemä museomaailman. Hän aloitti ammatinsein työn.

Metsästäysmuseossa vuonna 1999, museon toinen työntekijänä, johtaja Leena Hilutan kanssa. Työskenta oli hienoa lähtien mittausta, edessä oli Rähmäläisen esikellat olevan uuden museorakennuksen perustaminen suomenkielisiä ja tulevaisuuden. Pienen esikellurunnan voinin oli tarhassa.

monenlaisin tehtävin, mutta työ oli myös arvokkain tilaisuus museointilaisiin.

Jukka perusti työsaransa aikana metsästäystieteen hyvin laaja-alaisesti. Vuosien ja vuosikymmenien aikana Jukka asiantuntemus metsästäystutkimus ja erityisesti asiantuntemus karkkansa leikki laajasti alan harvastaan koulutuksessa. Hänen työtään jäi näkyä sekä museon näyttelyissä että julkaisissa. Kokoelmajärjestelmä museotyön perusta, ja tämän tehtävän Jukka osasi valmiiksi. Asiantuntemus oli laajennut kokoelmajärjestelmä ovat olleet Jukalle tärkeä osa museotyötä. Tämän tehtävän hän jatkoi senkään hoidon maahan töiden ohella.

Yli 30 vuotta karkkansa hoidossa on ollut aika. Tehtävienomika muutettiin

Jäsenetuihin kuuluva
Käpäälän jälkiä -uutiskirje
lähetettiin kaksi kertaa
vuonna 2020.

Museoyhdistyksen jäsenyydet

Vuonna 2020 Suomen Metsästysmuseum oli jäsenenä seuraavissa museotoiminnan kannalta merkittävissä yhdistyksissä: Suomen Museoliitto ry., Riihimäen-Hyvinkään kauppakamari, Suomen Exlibrisyhdistys ry., Bibliofilinen seura ry., Elinkeinoelämän keskusliitto ry., Suomen kirjastoseura, Suomen tieteellinen kirjastoseura ry., Suomen Puukkoseura ry. ja Suomen postikorttiyhdistys Apollo.

Toimitilat

Museon aulatilaa aloitettiin vuoden lopulla lasten leikkipaikan rakentaminen Maankaje Oy:n Kauko Pölläsen toimesta. Kuva: SMM / Jouni Partanen.

Vuodesta 1990 lähtien Metsästysmuseumon päätoimitilat ovat sijainneet Riihimäellä osoitteessa Tehtaankatu 23 A. Riihimäen kaupungin museokäyttöön rakennuttamassa kiinteistössä ovat yleisötilat, toimistotilat ja varasto- ja työtiloja. Vuosikymmenien aikana on rakennuksen varastotiloja jouduttu ottamaan näyttely- ja työtilakäyttöön. Tästä syystä on museoyhdistyksellä vuokrattuna erillinen 170 m²:n suuruinen kokoelmavarasto.

Toiminnan laajennuttua ovat tilat käyneet ahtaiksi ja osittain myös epäkäytännöllisiksi. Erityisen ongelmallista on ollut turvata kokoelmien asianmukainen varastointi lämpö- ja kosteusolosuhteiden kannalta. Esinekokoelmien luonne asettaa myös erityisvaatimuksia säilytyksen turvallisuuden osalta. Museorakennuksessa sijaitsevat varastotilat ovat täyttyneet, mutta erillinen varastotila on toistaiseksi ollut riittävä. Toisena haasteena on ollut asianmukaisten työtilojen järjestäminen museon kasvaneelle henkilökuntamäärälle. Samoin kokoustilojen puute aiheuttaa aina erityisjärjestelyjä.

Riihimäen kaupunki vastaa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti museorakennukseen kohdistuvista menoista lukuun ottamatta lämpö- ja sähkölaskuja. Vuosittaiset korjaustarpeet on esitetty kaupungille aina loppuvuodesta ja kaupunki on hoitanut ne seuraavan vuoden aikana. Kiinteistön iästä johtuen on lähitulevaisuudessa odotettavissa suurempia peruskorjaustarpeita, jotka varmasti kytkeytyvät kaupungin laajempaan museotoiminnan keskittämiseen.

Museoturvallisuus

Metsästysmuseumon turvallisuustason vaatimukset ovat erittäin korkeat. Kokoelmasuojauksessa pyritään turvaamaan esine-, arkisto-, kuva-arkisto- ja kirjastokokoelmat mahdollisimman hyvin olosuhteiden muutoksilta ja mahdollisilta niihin kohdistuvilta muilta vahingoilta. Kokoelmayksiköiden tilojen säilytysolosuhteet pyritään pitämään

mahdollisimman stabiileina lämpötilan ja suhteellisen kosteuden muutosten osalta vaurioiden ennaltaehkäisemiseksi. Esineturvallisuus otetaan huomioon kaikessa työkentelyssä niin esineiden säilytyksessä, näytteilleasettamisessa kuin käsittelyssä.

Yksiköiden vastaavat työntekijät huolehtivat oman vastualueensa kokoelmien hoidosta ja arvoluokituksen ylläpidosta. Kun eri kokoelmien osia siirretään näyttelyihin, tarkistetaan samalla aina niiden kunto ja tarvittaessa konservoidaan. Vuonna 2020 museolla oli työssä osa-aikainen konservaattori, joka tarkasti ja pakkasi osan eläinnäytekoelmasta uudelleen, järjesteli erillisen kokoelmavaraston tiloja sekä laati suuntaviivoja kokoelmatilan museoturvallisuuden parantamiseksi. Yleisötiloissa kokoelmaturvallisuudesta museon avoinnaoloaikoina huolehtivat SOL Palvelut Oy:n työntekijät.

Erityisryhmän sekä säilytyksen että esilläolon puolesta muodostavat esinekokoelmaan kuuluvat aseet. Loppuvuodesta konservaattori keskittyi aseseppien huoltamien aseiden valokuvaukseen ja säilytystilan uudelleenjärjestelyyn. Aseiden esineturvallisuus parani uusien säilytyslaatikoiden ja tukevien, mittojen mukaan hankittujen hyllykalusteiden ansiosta. Museon asevastaavat amanuenssit huolehtivat siitä, että viranomaisten määräykset aseiden lupa- ja säilytysasioiden osalta ovat kunnossa. Kanta-Hämeen Poliisi tarkistaa säännöllisesti museon aseiden esilläolo- ja säilytysolosuhteet. Museon kokoelmavakuutukset tarkistetaan määräajoin ja vieraiden näyttelylainassa olevien kokoelmien vakuutusturva tarkistetaan aina erikseen.

Henkilöturvallisuus muodostaa toisen tärkeän suojauslinjan. Museoasiakkaiden turvallinen vierailu museossa otetaan huomioon näyttelysuunnittelussa ja asiakaspalvelussa, josta vastaavat SOL Palvelut Oy:n koulutetut työntekijät. Museon työntekijöiden

Suosituksia ja ohjeistuksia turvalliseen museovierailuun lisättiin museon infopisteesen ja näyttelytiloihin ennen museon avaamista yleisölle kesäkuussa. Kuvat: SMM / Jouni Partanen.

Kokoelmien siirrossa turvallisuus otetaan erityisesti huomioon. Kuva: SMM / Jouni Partanen.

turvallinen työskentely museon tiloissa asettaa haasteita erityisesti varastojen ahtauden osalta. Työtapaturmilta on kuitenkin onneksi välttytty huolellisuutta noudattamalla. Henkilökunnan ensiapu- ja alkusammutuskoulutustaidot päivitetään kolmen vuoden välein.

Kulunut vuosi aiheutti koronapandemian takia uusia turvallisuushaasteita museotyöhön. Kulttuurilaitosten avauduttua kevään sulkemisen jälkeen kiinnitettiin Metsästäysmuseossa erityistä huomiota asiakkaiden turvalliseen vierailuun museossa. Vierailijoiden määrä museon tiloissa rajattiin samanaikaisesti 30 asiakkaaseen ja eri saleihin määritettiin enimmäisvierailijamäärä kerrallaan. Yleisötilojen siivousta lisättiin ja käsidesiautomaatit, turvavälimerkinnot ja asiakaspalvelupisteen turvapeksi asennettiin. Ryhmävierailuja ja opastuskierroksia ei turvallisuussyistä loppuvuoden aikana järjestetty. Henkilökunnan työtiloissa huomioitiin turvaohjein vastaavat asiat ja etätyösuositus otettiin käyttöön.

Museorakennuksen ja piha-alueen turvallisuudesta on huolehtinut kiinteistön omistama Riihimäen kaupunki. Toimistonhoitaja Kimmo Karjakoski on Euroopan Unionin tietosuojasetusten noudattamisesta vastaava museon työntekijä.

HENKILÖKUNTA

Huomionosoitukset

Amanuessi Pekka Allonen vastaanotti 4.9.2020 Keskuskauppakamarin myöntämän pronssisen ansiomerkin kymmenen vuoden työskentelystä Suomen Metsästysmuseossa.

Vakinaiset

Allonen, Pekka, VTM, amanuessi
 Anttila, Vesa, FM, amanuessi
 Karjakoski, Kimmo, toimistonhoitaja, museomestari
 Liukkonen, Taru, yo-merkonomi, kirjastonhoitaja
 Matero, Perttu, FM, museopalvelupäällikkö 31.5.2020 asti, amanuessi
 1.6.2020 alkaen
 Partanen Jouni, FM, viestintäsuunnittelija 20.10.2020 alkaen
 Peltonen, Jukka, FM, intendentti 31.7.2020 asti
 Uotila-Laine, Anne, FM, museonjohtaja

Amanuessi Pekka Alloselle (kesk.) luovutettiin Keskuskauppamerkin ansiomerkki. Merkkiä luovuttamassa hallituksen puheenjohtaja Kari Kuuparinen ja museonjohtaja Anne Uotila-Laine. Kuva: SMM / Taru Liukkonen.

Intendentti Jukka Peltosta, innokasta perhokalastajaa, muistettiin lohi-veistoksella. Jukka työskenteli museossa 32 vuotta, sen Riihimäelle perustamisesta lähtien. Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

Määräaikaiset

Ahonen, Kalle, MA 13.1.–22.1.2020.
 Ahopelto, Heikki, näyttelyn rakentaminen 14.1.–20.1.2020.
 Haavisto, Emila, FM, tutkija-konservaattori 2.3.–31.12.2020.
 Heinonen, Sirpa, FM, kuva-arkisto- ja arkistotutkija 16.4.–31.12.2020.
 Jaakkola, Katja, media-assistentti 2.1.–31.12.2020.
 Mönkkönen, Tiina, media-assistentti 23.11.–18.12.2020.
 Salo, Anne, FM, projektitutkija 13.1.–31.12.2020.
 Virtanen, Pekka, FM 28.1.–12.6.2020.
 Vuori, Santeri, fil, yo., tp. arkistotutkija 1.6.–31.8.2020.

Lyhytaikaiset

Tapahtumajuontaja Viitanen, Kalervo

Ostopalvelut

Alekandi Oy
 Anticimex Oy
 Esatesk Oy
 Hauhon Puutyöpalvelu Oy
 Jussin Puutuote
 Kivimuna Production / Sami Rauhala
 KVS Valaistussuunnittelu Oy
 LR-laskenta Oy
 Lehonpaja Ky
 Lingo Languages Oy
 Maankaje Oy
 Mainossulka Oy
 Momeo Oy
 Riihimäen Lukkohuolto Oy
 Riihimäen Sähkö-Teho Oy
 Savion Kirjapaino Oy
 SOL Palvelut Oy
 Studio Antti Saraja
 Studio Henry Forssell
 Subsonic Sound & Lighting Oy
 tt-urex Oy
 Tallinna Raamatutrukikoja
 Vuoliainen Oy
 Winter Musket Oy

FM Jouni Partanen aloitti työt lokakuussa uudella, viestintäsuunnittelijan nimikkeellä. Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

Aulapalvelun henkilökunta

Aalto Roope, Hänninen Ulla-Maija, Pelli Satu ja Salo Ville.

Koulutus, edustus ja työryhmät

Allonen, Pekka

Suomen Metsästäjäliitto 100 vuotta -juhlavuoden suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseum 22.1. ja 23.1.2020.

Kalastusmuseumyhdistyksen kokoelmien luetteloinnin suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseum 11.2.2020.

Daniel Wåden -aineiston palaveri. Suomen Metsästysmuseum 13.2.2020.

Karjalan eräperinnekirjan julkistus- ja markkinointisuunnittelupalaveri. Karjalatalo, Helsinki 6.3.2020.

Amanuenssi Pekka Allosen ansiomerkin luovutustilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 4.9.2020.

Intendentti Jukka Peltosen eläkkeelle lähtö -tilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 14.9.2020.

Näyttelyt 2021 -palaveri. Suomen Metsästysmuseum 13.10.2020.

SML 100 vuotta -verkkajulkaisun suunnittelupalaveri. Suomen Metsästäjäliitto, Riihimäki 4.11.2020.

Anttila, Vesa

Kalastusmuseumyhdistyksen kokoelmien ja tilojen esittely Martti Paloheimolle. Kalastusmuseumyhdistyksen varasto, Riihimäki 4.2.2020.

Kalastusmuseumyhdistyksen kokoelmien luetteloinnin suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseum 11.2. ja 12.3.2020. Kalastusmuseumyhdistyksen varasto, Riihimäki 6.3.2020.

Daniel Wadén -aineiston palaveri. Suomen Metsästysmuseum 13.2.2020.

Winter Musket -aseiden konservointipalaveri. Suomen Metsästysmuseum 11.3.2020.

Kymmenen parasta -trofeenäyttelyn suunnittelukokous. Suomen Metsästysmuseum 12.3.2020.

Collecte-kokoelmahallintajärjestelmän Zoom-palaveri 3.4.2020.

Intendentti Jukka Peltosen eläkkeelle lähtö -tilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 14.9.2020.

Sako Oy 100 vuotta -juhlavuoden näyttelyn suunnittelukokous. Sako Oy, Riihimäki 1.10. ja Suomen Metsästysmuseum 1.12.2020.

Palaveri poliisin aselupa-asioista vastaavien kanssa 5.10.2020.

Näyttelyt 2021 -palaveri. Suomen Metsästysmuseum 13.10.2020.

Hyödynnä palvelumuotoilun keinoja asiantuntijatyössä webinaari. Akavan Erityisalat 16.11.2020.

Collecten ohjausryhmän kokous. Teams-palaveri 21.12.2020.

Media-assistentti Katja Jaakkola digitoi kuvaamalla suurikokoisia julisteita. Kuva: SMM / Taru Liukkonen.

Heinonen, Sirpa

Creative Commons -tekijänoikeus. Suomen Museoliiton koulutus. Webinaari 26.5.2020.

Amanuenssi Pekka Allosen ansiomerkin luovutustilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 4.9.2020.

Intendentti Jukka Peltosen eläkkeelle lähtö -tilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 14.9.2020.

Kokoelmakulma, Suomen Museoliiton koulutus. Webinaari 3.12.2020.

Jaakkola, Katja

Kuva & ääni 2020 messut. Helsingin messukeskus 28.2.2020.

Intendentti Jukka Peltosen eläkkeelle lähtö -tilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 14.9.2020.

Karjakoski, Kimmo

Talvikki 2020 -tapahtuman palaveri. Suomen Metsästysmuseum 16.1. ja 28.1.2020.

Daniel Wadén -aineiston palaveri. Suomen Metsästysmuseum 13.2.2020.

Amanuenssi Pekka Allosen ansiomerkin luovutustilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 4.9.2020.

Intendentti Jukka Peltosen eläkkeelle lähtö -tilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 14.9.2020.

Suomen Metsästysmuseum ry:n varsinainen kokous. Suomen Metsästysmuseum/Teams-kokous 21.9.2020.

Kehittämispalaveri SOL-Palvelut Oy. Teams-kokous 7.10.2020.

Näyttelyt 2021 -palaveri. Suomen Metsästysmuseum 13.10.2020.

Talvikki 2021 -tapahtuman suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseum 2.11. ja 16.11.2020.

Liukkonen, Taru

Talvikki 2020 -tapahtuman palaveri. Suomen Metsästysmuseum 16.1. ja 28.1.2020.

Ansala-kirjan aineistopalaveri. Suomen Metsästysmuseum 24.1.2020.

Kalastusmuseumyhdistyksen kokoelmien luetteloinnin suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseum 11.2.2020.

Amanuenssi Pekka Allosen ansiomerkin luovutustilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 4.9.2020.

Näyttelyt 2021 -palaveri. Suomen Metsästysmuseum 13.10.2020.

Talvikki 2021 -tapahtuman suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseum 2.11. ja 16.11.2020.

Matero, Perttu

Facebook-kampanjan lopputulospalaveri Netpoint-yrityksen Arttu Harjun kanssa 9.1.2020.

Talvikki 2020 -tapahtuman palaveri. Suomen Metsästysmuseum 16.1. ja 28.1.2020.

Suomen Metsästäjäliitto 100 vuotta -juhlavuoden suunnittelupalaveri. Suomen Met-

sästysmuseumo 22.1. ja 23.1. ja Skype-kokous 14.5.2020.
 Suomen Metsästäjäliiton 100-vuotishistoriikin ohjausryhmän palaverit 2.3. ja 17.9.2020 Helsingissä sekä sähköpostikokous vko 24.
 Arkeologiset kaivaukset, tutustumiskäynti. Kärkölä 11.6.2020.
 Teams-kokous Nanoksi-yrityksen kanssa julkisten tilojen hygienian parantamisesta nanopinnoitteella 23.6.2020.
 Amanuenssi Pekka Allosen ansiomerkin luovutustilaisuus. Suomen Metsästysmuseumo 4.9.2020.
 Intendentti Jukka Peltosen eläkkeelle lähtö -tilaisuus. Suomen Metsästysmuseumo 14.9.2020.
 Sako Oy 100 vuotta -juhlavuoden näyttelyn suunnittelukokous. Sako Oy, Riihimäki 1.10.2020.
 Palaveri poliisin aselupa-asioista vastaavien kanssa 5.10.2020.
 Näyttelyt 2021 -palaveri. Suomen Metsästysmuseumo 13.10.2020.
 Talvikki 2021 -tapahtuman suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseumo 2.11. ja 16.11.2020.
 Riihimäen kulttuuriyhteistyöryhmä Kutrin Teams-kokous 18.11.2020.

Partanen, Jouni

Kuinka hyödyntää Museokorttia viestinnässä -webinaari. Suomen museoliitto 29.10.2020.
 Talvikki 2021 -tapahtuman suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseumo 2.11. ja 16.11.2020.
 Ilmiö-webinaari. HAMK. 5.11.2020.
 Riihimäen kulttuuriyhteistyöryhmä Kutrin Teams-kokoukset 18.11. ja 16.12.2020.
 Erä- ja luontokulttuurimuseon infotilaisuus kaupungeille. Teams-kokous 26.11.2020.
 Sako Oy 100 vuotta -juhlavuoden näyttelyn suunnittelukokous. Suomen Metsästysmuseumo 1.12.2020.
 Viestintä poikkeustilanteissa. Finnan viestintäwebinaari. Kansalliskirjasto 2.12.2020.
 Viestintäyhteistyökokous, Suomen Metsästäjäliitto. Teams-kokous 10.12.2020.

Salo, Anne

Kalastusmuseumoyhdistyksen kokoelmien luetteloinnin suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseumo 11.2. ja 12.3.2020. Kalastusmuseumoyhdistyksen varasto, Riihimäki 6.3.2020.
 Erä-museohankkeen ohjausryhmän kokous. Suomen Metsästysmuseumo 10.6.2020.
 Intendentti Jukka Peltosen eläkkeelle lähtö -tilaisuus. Suomen Metsästysmuseumo 14.9.2020.
 Kalastusmuseumoyhdistyksen kokoelmapalaveri yhdistyksen edustajien kanssa. Teams-kokous 25.11.2020.

Uotila-Laine, Anne

Talvikki 2020 -tapahtuman palaveri. Suomen Metsästysmuseumo 16.1. ja 28.1.2020.
 Suomen Metsästäjäliitto 100 vuotta -juhlavuoden suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseumo 22.1. ja 23.1. ja Skype-kokous 14.5.2020.

Projektitutkija, FM Anne Salo aloitti tammikuussa Suomen Kalastusmuseumoyhdistyksen kokoelmien järjestämistyön. Kuva: SMM/Katja Jaakkola.

Ansala-kirjan aineistopalaveri. Suomen Metsästysmuseum 24.1.2020.
 Kalastusmuseumyhdistyksen kokoelmien luetteloinnin suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseum 11.2. ja 12.3.2020 Kalastusmuseumyhdistyksen varasto, Riihimäki 6.3.2020.
 Daniel Wadén -aineiston palaveri. Suomen Metsästysmuseum 13.2.2020.
 Erämuseohankkeen seminaari. Suomen luontokeskus Haltia, Nuukio 26.2.2020.
 Winter Musket -aseiden konservointipalaveri. Suomen Metsästysmuseum 11.3.2020.
 Suomen Metsästysmuseum ry:n hallituksen kokous. Sähköpostikokous 23.3., Teams-kokoukset 3.6., 21.9. ja 1.12.2020.
 Erämuseohankkeen ohjausryhmän kokous. Skype-kokous 7.4., Teams-kokous 22.4., Suomen Metsästysmuseum 10.6., Suomen Asemuseosäitiö, Hyvinkää 27.8. ja Teams-kokous 5.10.2020.
 Museokatselmus: Lasimuseum ja Metsästysmuseum 12.5.2020.
 Museon avaaminen. Suomen Museoliiton webinaari 26.5.2020.
 Amanuenssi Pekka Allosen ansiomerkin luovutustilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 4.9.2020.
 Metsästyskurssi. Järjestäjinä Kauppalehti, Sako Oy ja Suomen Metsästysmuseum. Sako Oy Riihimäki 11.9.2020.
 Intendentti Jukka Peltosen eläkkeelle lähtö -tilaisuus. Suomen Metsästysmuseum 14.9.2020.
 Suomen Metsästysmuseum ry:n varsinainen kokous. Suomen Metsästysmuseum/Teams-kokous 21.9.2020.
 Erämuseohankkeen idearihi. Järjestäjä mainostoimisto Pentagon Design. Teams-kokous 25.9.2020.
 Sako Oy 100 vuotta -juhlavuoden näyttelyn suunnittelukokous. Sako Oy, Riihimäki 1.10. ja Suomen Metsästysmuseum 1.12.2020.
 Kehittämispalaveri SOL-Palvelut Oy. Teams-kokous 7.10.2020.
 Näyttelyt 2021 -palaveri. Suomen Metsästysmuseum 13.10.2020.
 Metsästysmuseon hallitus. Erä- ja luontokulttuurimuseum -hankkeen tilannekatsaus. Teams-kokous 19.10.2020.
 Talvikki 2021 -tapahtuman suunnittelupalaveri. Suomen Metsästysmuseum 2.11. ja 16.11.2020.
 Erämuseohankkeen esittely vuorineuvos Jukka Härmälälle. Suomen Metsästysmuseum/Lehmustien juhlatalo, Riihimäki 4.11.2020.
 Ilmiö-webinaari. HAMK. 5.11.2020.
 Erä- ja luontokulttuurimuseon infotilaisuus kaupungeille. Teams-kokous 26.11.2020.
 Suomen Museoliiton tietopäivä. Webinaari 10.12.2020.

Vuori Santeri

Arkeologiset kaivaukset, tutustumiskäynti. Kärkölä 11.6.2020.

Henkilökunnan viikkopalaverit: 20.1., 27.1., 3.2., 10.2., 17.2., 2.3., 10.3., 9.6., 4.8., 17.8., 1.9., 23.9., 21.10., 9.11., 23.11. ja 7.12.2020. Osa palavereista pidettiin Teams-kokouksina. Kaikista kokouksista laadittiin muistiot, jotka olivat asiakaspalvelun henkilökunnan käytössä.

Kesätöissä ollut fil.yo. Santeri Vuori kävi tutustumassa arkeologisiin kaivauksiin Kärkölässä amanuenssi Perttu Materon kanssa. Kuva: SMM / Perttu Matero.

Esitelmät ja osallistuminen tapahtumiin

Riihimäen kansainvälisten erämessujen peruunnuttua Suomen Metsästäjäliitto päätti järjestää etä-erämessut perjantaina 5.6.2020, joilla se oman toimintansa lisäksi esitteli myös yhteistyökumppaneitaan ja teki messutarjouksia Eräkontin verkkokaupassa. Messupäivän ohjelma koostui ennakoon tehdyistä videoinserteistä sekä livestriimauksesta. Metsästäjäliiton aloitteesta oli valmisteltu ennakoon virtuaalikierrros Perttu Materon opastuksella Metsästysmuseossa, ja perjantapäivänä tutustuttiin metsästysarkistoon Pekka Allosen johdolla. Muun ohjelman lomassa esiteltiin myös Erämies Erkkiläisen eräkonsti-videoita.

Työhyvinvointi

Työhyvinvointi on koko työyhteisön yhteinen tärkeä asia, ja sen ylläpito on sekä työnantajan että työntekijöiden vastuulla. Työhyvinvoinnin muodostaa kokonaisuus, johon kuuluvat ammattitaitoiset työntekijät, jotka toimivat terveellisessä ja hyvin johdetussa organisaatiossa. Työhyvinvoinnin kannalta on ratkaisevaa, että työ koetaan mielekkääksi, vastuulliseksi ja palkitsevaksi. Koko työyhteisön kannalta on tärkeää, että jokainen kokee oman työnsä merkityksen tärkeäksi kokonaisuuden kannalta. Tavoitteet tulee olla yhteisiä ja niihin pyritään yhteistoimin toinen toisiaan tukien. Työhyvinvoinnin ylläpitämisessä työpaikan tärkeä kumppani on työterveyshuolto.

Vuosi 2020 muodostui koronapandemian takia erittäin haasteelliseksi kaikilla työpaikoilla. Lyhyessä ajassa myös Metsästysmuseossa jouduttiin sopeutumaan uudenlaisiin tapoihin työskennellä. Maaliskuussa valmiuslain astuttua voimaan siirtyi osa museon työntekijöistä kokonaan etätyöskentelyyn. Nopeasti piti koko henkilökunnan opetella

Henkilökunnan viikkopalaverit pidettiin etäyhteydellä. Kuva: SMM.

Amanuenssi Perttu Matero museolla valmistautumassa etäpäivien työtehtäviin. Kuva: SMM / Emilia Haavisto.

uusien viestintävälineiden käyttö, kun kokoukset siirtyivät lähes poikkeuksetta sähköisiksi. Suuri muutos oli myös sopeutuminen etätyössä yksintyöskentelyyn, jolloin työpaikan sosiaalinen kanssakäyminen väheni. Metsästysmuseon henkilökunta sopeutui joustavasti uusiin ohjeisiin, jotka koettiin välttämättömiksi koronan leviämisen taltuttamiseksi. Työntekijöiden itseohjautuvuus oli toimintavuoden aikana ratkaisevan tärkeä tekijä etätööhön siirryttäessä.

Kesäkuun alussa museon avauduttua jälleen yleisölle, oli toiveet paremmasta ajasta korkealla. Voitiin siirtyä lähityöskentelyyn ja vuosilomat toivat myös tärkeän palautumistauon kaikille. Syksyllä epidemian toisen vaiheen alkaessa otettiin suosituksen mukaisesti etätyöskentely käyttöön koko henkilökunnan osalta. Museon toimiston sosiaalitoimien ahtauden takia korkeintaan puolet henkilökunnasta saattoi olla paikalla samanaikaisesti. Loppuvuodeksi otettiin käyttöön työvuorolistat, jotka laadittiin kolmen viikon jaksoissa. Kaikki henkilökunnan kokoukset pidettiin sähköisinä. Tämä koski myös lähes poikkeuksetta kaikkia ulkopuolisten tahojen kanssa pidettyjä kokouksia. Erityisesti tiedonkulkuun piti vuoden aikana kiinnittää huomiota.

Poikkeuksellinen toimintavuosi esti henkilökunnan perinteisten virkistyspäivien ja matkojen järjestämisen. Yhteisestä päätöksestä luovuttiin jopa joululounaan järjestämisestä. Kaikessa toiminnassa koettiin tärkeimmäksi mennä terveys edellä. Todettiin, että järjestetään yhteisiä virkistysmatkoja sitten, kun se taas on turvallista. Työnantajan tukemat Smartum-edut olivat edelleen käytössä, joskin kulunut vuosi rajoitti lähes täydellisesti liikunta- ja kulttuuriharrastuksia.

Vuoden aikana henkilökunta joutui sopeutumaan uusiin olosuhteisiin. Vaikka työolosuhteet vuonna 2020 olivat haastavia, on näillä muutoksilla varmasti myös positiivisia vaikutuksia. Etätöiden käyttö tulee varmasti pandemian jälkeenkin olemaan osittain käytössä Metsästysmuseossa. Ennen vuotta 2020 on etätyökäytäntö ollut tilanteen mukaan lähinnä pitkämatkalaisten työntekijöiden käytössä työtehtävien sen salliessa.

MUSEOTOIMINTAYKSIKKÖ

KOKOELMAT

Metsästysmuseon kokoelmien keruuvastuu on määritetty museon johtosäännössä ja kokoelmapoliittisessa ohjelmassa. Tallennusohjelmaan kuuluvat metsästys-, erä- ja pyyntikulttuuriin liittyvien kokoelmien keruu. Museon jokainen kokoelmayksikkö vastaa omalta osaltaan tästä tehtävästä. Esine-, kirjasto-, arkisto- ja valokuvayksiköiden toimintaperiaatteet on määritelty museon kokoelmapoliittisessa ohjelmassa, jota päivitetään säännöllisesti. Seuraavaksi kokoelmapoliittisessa ohjelmassa tullaan määrittelemään kokoelmien arvoluokitus.

Keruutoimintaa ohjaa myös Museoviraston koordinoima museoiden välinen tallennus- ja kokoelmatyönjako (TAKO). Metsästysmuseo on jäsenenä poolissa 1, Ihminen ja luonto. TAKO-työnjaon tehtävänä on vähentää samojen ilmiöiden päällekkäistä tallentamista ja valvoa ettei mikään olennainen jää museoiden tallennusohjelman ulkopuolelle. Metsästysmuseon tallennusvastuulle kuuluvia aihepiirejä ovat muun muassa metsästys ja eräkulttuuri, riistanhoito ja -tutkimus, riistaeläimet, metsästysyhdistykset, metsästysaseet ja asevalmistus, metsästysmatkailu ja erätaide. Vuosittaisesta kokoelmakertymästä raportoidaan Museovirastolle.

Esine-aineisto: MM 1251:3	
Numero	MM 1251:3
Nimi	Ruutipakkaus Toinen Nya Jaktkut
Luokitus	III.4. AMPUMATARVIKKEET Ruutipakkaukset
Kokoelma	Suomen Metsästysmuseon esinekokoelma
Oikeuden kuvaus	Suorakalteen ruutien pakkaukset, sisältä mustaa ruutia.
Valmistusajankohta	1900-1920 Aika on arvio
Valmistajat	Norwegian Armsbolaget
1.Materiaali	Materiaali: paperi ym.
Asiainstit	veistämät, Norjien AB, Nobel, ampumatarvikkeet, ruutipakkaukset, ruut
Mitat	Syvyys 4 Korkeus 9.5 Leveys 4.5
Esineen väri	Pohja valkoinen, erikell punapoltteiset.
Kunto	Hyvä
Lienssiveli	CC BY-NC-ND 4.0
Valmistuspaikat	Tukholma, Ruotsi
1.Säilytyspaikat	Liikittelysäilytyspaikat: avarasto Pysyvä säilytyspaikka: ID
Valokuvaajat	Peltinen, Jukka
Julkaisupaikka	True

Luetteloitun ruutipakkauksen Collecte-näkymä.

Vuoden aikana
Collecteen tallennettuja
metsästysseuramerkkejä.

Vuoden 2020 alussa otettiin käyttöön uusi kokoelmahallintaohjelma Collecte, joka mahdollistaa aineiston esittelyn internetissä Finna-hakupalvelussa Kantapuu-konsortion alisivuilla. Ohjelmassa on pieniä puutteita, mutta luettelointi aloitettiin menestyksekkäästi. Jatkossa puutteet korjataan ketterän kehityksen periaatteella, ja lisäksi panostetaan kuvakaupan aikaansaamiseen. Ohjelma on museon työntekijöiden päivittäinen kokoelmahallintatyökalu. Vanhoja kokoelmatietoja korjataan ja täydennetään vuosittain, ja kaikkiin esinetietueisiin pyritään jossakin vaiheessa liittämään kuva esineestä.

Esinekokoelmat

Kokoelmayksiköiden vastuualueella tapahtui organisaatiomuutos, kun intendentti Jukka peltonen jäi eläkkeelle elokuun alussa. Amanuenssiksi siirtynyt Perttu Matero otti vastuun esinekokoelmien hoidosta perehtyen Jukka Peltosen opastamana mm. asevaraston sisältöön, esineisiin liittyviin papereihin ja Collecten käyttöön.

Alkuvuoden esinekartunta oli tavanomaista vähäisempää, hieman yli puolet edellisvuotisesta, mutta loppuvuonna tahti kiihtyi. Vaikka kirjattuja esine-eriä kertyi 25 (ed. vuonna 37), niissä oli yhteensä n. 170 esinettä eli saman verran kuin edellisvuonna. Erityisesti aseita tarjottiin paljon. Tätä selittää paitsi jatkuva aseenomistajien ikääntyminen, aseiden siirtyminen jälkipolvien omistukseen ja näiden halukkuus lahjoittaa aseita museolle, myös kiristynyt aselainsäädäntö. Joulukuun alussa loppui siirtymäaika koskien aseiden säilytystä. Tästedes yli viisi asetta omistavilla yksityishenkilöillä tulee olla määräysten mukainen turvakaappi. Avulioiden lahjoittajien kannalta on ikävää, että tarjottavien aseiden joukossa on harvoin sellaisia, joita kokoelmissa ei jo olisi tai jotka muuten oleellisesti täydentäisivät kokoelmaa. Siitä huolimatta joukossa on ollut myös vastaanotettavia yksilöitä, esimerkiksi Pentti Katajan hanallinen vierlinkki, luolapyyntihaulikko ja karhunhaaskalle viritettävä ”itsemurhapyssy”. Mainittakoon myös Jaakko Ojanperän Afrikan vuosien suurriistakivääri Sako .375 H&H Mag. sekä yksi oston kautta kokoelmiin hankittu henkilöhistoriallisesti tärkeä ase, presidentti Svinhufvudin omistama ja omien mieltymystensä mukaan saksalaisella H. Barellalla teettämä drill-

linki. Syksyllä 2020 purettiin deponointisopimukset koskien Metsästysmuseoon talletettuja aseita. Omistajille palautettiin 27 asetta ja 3 asetta otettiin lahjoituksena vastaan.

Vuonna 2020 keskityttiin asekokoelman hoitoon, ja elokuussa aloitettiin ostopalveluna aseiden konservointi. Työn suoritti historiallisten aseiden korjaamiseen ja mustaruutireplikoiden valmistamiseen erikoistunut valkeakoskelainen Winter Musket -aseseppäryitys. Työ jatkui vuoden loppuun saakka, ja tuona aikana 469 asetta sai perushuollon sekä kartoituksen korjaustarpeista. Samalla asevarastossa suoritettiin inventaariota ja säilytysolosuhteita parannettiin hankkimalla peltiset varastohyllyt. Esinekonservanttori työskenteli loppuvuodesta 2020 noin 3 kuukauden ajan Metsästysmuseon asekokoelman parissa. Tehtävänä oli aseiden dokumentointikuvaus, kuvaiutien täydentäminen ja uudelleenpakkaus sekä aseiden säilytystilan uudelleenjärjestely. Projektin aikana kuvattiin yhteensä 460 asetta ja pakattiin pitkäaikaissäilytystä varten arviolta noin 800 asetta. Noin puolet luvanvaraisista aseista on nyt konservoitu.

Pentti Katajan lahjoitus sisälsi mm. vanhoja asetarvikkeita sekä metsästystikarin. Kuva: SMM / Perttu Matero.

Ampuma-aseiden ominaispiirre on ennaltaehkäisevän konservoinnin ja pitkäaikaissäilytyksen näkökulmasta monimateriaalisuus, joka asettaa aseiden säilyttämiselle omat haasteensa. Aseissa on yleensä materiaalina sekä metallia että puuta ja mahdollisesti muita orgaanisia materiaaleja, kuten luuta, sarvea ja nahkaa. Eri materiaaleilla on omat ominaispiirteensä, vaurioitumisprosessinsa ja ne reagoivat eri tavoin vaihteleviin säilytysolosuhteisiin. Monimateriaaliesineiden säilytysolosuhteet valitaan museossa yleensä esineen herkimmän materiaalin mukaan. Aseiden kohdalla tämä on puu, joka voi vaurioitua peruuttamattomasti erityisesti liian kuivissa olosuhteissa. Metallin, erityisesti raudan, säilytyksessä optimiolosuhteet olisivat mahdollisimman kuivat, jotta korroosion syntyminen voitaisiin estää tai hidastaa jo alkanut vaurioituminen. Kompromissiratkaisuna säilytystiloissa tulisi pyrkiä mahdollisimman tasaisiin olosuhteisiin ja kiinnittää erityistä huomiota esineiden kunnon ja vaurioitumisen tarkkailuun.

Metsästysmuseossa aseiden esineturvalliseksi säilytysratkaisuksi valikoituivat pahiset aselaatikot, joihin aseet pakataan happovapaaseen silkkipaperiin käärittyinä. Happovapaa silkkipaperi toimii puskurina pahvilaatikon happamuudelle ja pakkausmateriaalit suojaavat yhdessä aseita olosuhteiden vaihtelulta sekä pölyltä ja fyysisiltä vaurioilta. Yksittäiset aselaatikot asetettiin uusille säilytystilaan mitoitetuille teräshyllyille. Jokaiselle aselaatikolle on tehty oma valokuvalla ja tunnistetiedoilla varustettu laatikkotarra.

Innokkaana metsästäjänä tunnetun presidentti P. E. Svinhufvudin Heinrich Barella -drillinki ostettiin museon kokoelmiin. Kuva: SMM / Jouni Partanen.

Projekti jatkuu vuoden 2021 aikana hyllyjärjestyksen kehittämisen ja säilytystilan järjestetyn osalta. Pyrkimys on mahdollisimman esineturvalliseen ja käyttöystävälliseen säilytysratkaisuun sekä tilankäytön optimointiin. Etävaraston esineistöä käytiin myös läpi ja pakattiin uudelleen niitä varten rakennettuihin säilytyslaatikoihin.

Aseiden kohdalla tulee esineturvallisuuden lisäksi ottaa huomioon ampuma-asetlain vaatimusten mukaiset turvallisuusnäkökulmat. Työturvallisuuden kannalta ampuma-aseiden käsittelyssä ja säilyttämisessä tulee aina noudattaa erityistä varovaisuutta.

Raili Venäläinen luovutti edesmenneen miehensä, liikuntalääketieteen erikoislääkäri Juha Venäläisen Simonov-puoliautomaattikiväärin. Venäläinen sai metsästysaseen lahjaksi paikallisilta toimiessaan Suomen Moskovan-suurlähetystön palveluksessa 1990-luvulla. Kuva: SMM / Perttu Matero.

Jorma Karjalaisen yritys RajaJousi Oy lahjoitti jousiammuntavälineitä uuteen perusnäyttelyosioon. Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

Muita esinelahjoituseriä saatiin mm. eräneuvos Juha K. Kairikolta ja Pentti Katajalta. Kairikon lahjoituksiin kuului mm. lukuisia hirvenhiihto- ja metsästysampumakilpailujen mitaleita sekä kaksi pinssitaulua, joissa on yhteensä yli 200 pinssiä kymmenistä eri maista. Katajan lahjoitus taas muodostuu pääasiassa metsästys- ja asetarvikkeista suustaladattavien aseiden aikakaudelta 1800-luvulta. Joukossa on myös Katajan itsensä valmistama houkutushuuhkaja "Bubo", jonka avulla on 1950-luvulta lähtien ammuttu yli 3 000 varislintua. Mainitut esineet ovat arvokas lisä museon kokoelmaan ja niitä tullaan jatkossa varmuudella esittelemään artikkeleissa ja museon blogisivulla. Useampia lukuisten esineiden eriä saatiin myös Metsästäjäliiton ja Eräkontin messu- ja mainosesineistöstä. Museon taidekokoelmia kartutettiin Matti Metsämaan näyttävällä teräksisellä lohi-veistoksella.

Jaakko Ojanperän trofeekokoelmaan liitettävä komea ukkometso odottaa paikalleenlaittoa. Kuva: SMM / Perttu Matero.

Jaakko Ojanperän trofeekokoelma kasvoi täytetyllä metsolla ja naalilla, gnun sarvitrofeella, kaksilla impalan sarvitrofeilla, afrikankalakotkan kynsillä sekä virtahevon jalasta ja puhvelin kivespusinahasta tehdyillä sikaripurkeilla. Juuri ennen vuodenvaihdetta eläintrofeisiin saatiin täydennyksenä myös jääkarhunnahka, jollaista ei kokoelmissa entuudestaan ollut. Karhun on kaatanut 1960-luvulla Pohjois-Amerikkaan muuttanut Risto Järvinen. Hän on Järvisen suksitehtaan perustajan Esko Järvisen sukua. Metsästyseurojen merkkikokoelma täydentyi 7 merkillä, käsittäen nyt yhteensä 1 923 seuramerkkiä. Niitä luetteloiitiin vuoden aikana 856 kappaletta.

Kirjasto

Kirjastoon teetettiin uusia hyllyjä vuonna 2020, millä helpotettiin tilatarvetta. Samalla arkistosta voitiin siirtää professori C. A. Borgströmin kokoelman vanhin osa kirjaston lukittaviin kaappeihin, jolloin arkiston kokoelmille vapautui lisää tilaa. Kirjaston kaapeista poistettiin tätä ennen ylimääräisiä julkaisuja, joita laitettiin myyntiin ja jakoon *Taiteiden Yön* poistopisteeseen museon aulaan.

Ohjelmistotoimittaja Axiell on lopettanut kirjaston käyttämän PrettyLib-järjestelmän kehittämisen, joten uuden järjestelmän hankintaa selvitettiin tarjouspyyntöjä tekemällä loppuvuodesta. Järjestelmää voi edelleen käyttää ja sen tukipalvelut ovat vielä käytävissä, mutta suunnitelmissa on uuden järjestelmän hankinta vuonna 2021.

Kirjasto palveli asiakkaita tiedonhaussa sekä välitti kaukopalvelukopioita entiseen tapaan. Tiedonhakupyntöihin vastattiin suurimmaksi osaksi etänä sähköpostitse ja pu-

helimitse, vain muutama asiakas oli vuoden aikana paikan päällä tutkimassa aineistoja. Tiedonhaut käsittelivät muun muassa aiheita: kanahaukkojen saalistilastot, hirvieläinten metsästyksen lainsäädännön kehitys 1900-luvulla, karhunlihan syönti ja ruokareseptit, S. E. Multamäen artikkelit koskien metsästystä ja koiria, taiteilija Lennart Segerstråle ja ensimmäinen linnunhaukun SM-kisa, eli Haukku-ottelu Hämeenlinnassa vuonna 1950. Asiakkaalle etsittiin myös Sakon vanhoja mainoksia vuonna 2021 ilmestyvää dokumenttia varten sekä toiselle täydentäviä metsästyksen historiaan liittyviä tietoja Ansalan metsästyseurasta julkaistavaan kirjaan.

Riihimäen kaupunginkirjastoon tuotettiin vitriininäyttely *Pystykorvametsällä – eräkirjailija Erkki Tuominen* ajalle 1.12.2020–3.1.2021. Näyttely pohjautui Erkki Tuomisen (1931–2017) pojan Markku Tuomisen syyskuussa museolle luovuttamaan isänsä kirjalliseen jäämistöön. Esillä oli Tuomisen kirjoittamia kirjoja ja lehtiartikkeleita Metsästyskirjaston kokoelmista sekä metsästyspäiväkirjoja ja kirjojen alkuperäisiä käsikirjoituksia museon arkistosta sekä kuvia hänen kokoelmastaan.

Kirjasto vastaanotti 12 lahjoituserää ja lisäksi museoiden vaihtorenkain kautta saatiin julkaisuja. Museon arkistosta siirrettiin myös joitakin painotuotteita kirjaston kokoelmiin. Lahjoitetut julkaisut luettelointiin saantivuoden aikana. Vuoden aikana tallennettiin myös aiemmin saatu laajahko lahjoituserä, joka sisälsi ulkomaista perhokalastuskirjallisuutta. Lehtivuositietoja sidotutettiin loppuvuodesta.

Kirjastonhoitaja Taru Liukkonen kokoamassa näyttelyä kirjailija Erkki Tuomisesta kirjastoon. Kuva: SMM / Pekka Allonen.

Erilaisia luonto-oppaita ja kalastuskirjallisuutta luettelointiin vuoden aikana. Kuva: SMM / Taru Liukkonen.

Arkisto

Arkisto vastaanotti Markku Tuomiselta isänsä kirjailija Erkki Tuomisen (1931–2017) kirjojen ja lehtiartikkelien käsikirjoituksia ja metsästyspäiväkirjoja vuosilta 1949–2012. Museo saa kokoelmiinsa harvoin Erkki Tuomisen kaltaisen tunnetun eräkirjailijan kirjallista jäämistöä, joka on myöhemmän tutkimuksen kannalta arvokasta lähdeaineistoa. Arkiston kokoelmapolitiikan näkökulmasta katsoen Erkki Tuomisen arkisto oli erittäin arvokas lisä ja sitä käytettiin tuoreeltaan myös näyttelyaineistona museon Erkki Tuomisesta tuottamassa näyttelyssä Riihimäen kaupunginkirjastoon.

Museon pitkäaikainen lahjoittaja Pentti Kataja luovutti museolle hienon postikorttikokoelmansa, kaikkiaan 166 korttia. Katajan luovuttama kokoelma koostuu vanhoista historiallisesti ja esteettisesti arvokkaista eri puolilla Eurooppaa julkaistuista metsästysaiheisista korteista. Hänen luomaansa aiheenmukaista järjestystä kunnioitettiin järjestettäessä kortit osaksi museon postikorttikokoelmaa. Katajan kortit digitoitiin ja siirrettiin Collecte-tietokantaan.

Exlibristaiteilija Erkki Tuominen lahjoitti erä- ja luontoaiheisia postikortteja sekä täydensi museon exlibriskokoelmaa 73 kirjanomistajamerkillä. Eräaiheisten exlibristen kokoelma on kasvanut viime vuosina merkittävästi, ja vuoden vaihtuessa niitä oli yhteensä 1 453 kappaletta. Toimittaja Jussi Soikkanen luovutti jälleen Otavamedia Oy:n Metsästys ja Kalastus -lehden arkistosta metsästysaseiden tuote-esitteitä. Merikarvian Itäinen Metsästysseura luovutti 15 hirvikronikkaa, eli yhtenäisen kokoelman suomalaista metsästysfolklorea.

Pentti Katajan lahjoittama kokoelma sisälsi hienoja 1900-luvun alkupuolen postikortteja, jotka luettiin Collecte tietokantaan.

Exlibristaiteilija Erkki Tuomisen lahjoituksia.

Arkistoluovutuksia kirjattiin yhteensä 18 kpl vuonna 2020 (20 kpl v. 2019). Kaikkiaan arkiston diariioon tuli 28 (46 kpl v. 2019) erillistä luovutusta. Äänitteiden määrä karttui kaikkiaan 10 taltioinnilla (17 kpl vuonna 2019), jotka kaikki olivat *Metsästyksen muistitieto* -hankkeessa tehtyjä haastatteluja. Muistitietohaastattelujen litterointi edistyi vuonna 2020 ripeästi johtuen poikkeusoloista. Kaikkiaan litteroitiin 19 haastattelua, joista kertyi 368 sivua tekstiä. Vuoden aikana järjestettiin jälleen vanhojen järjestö- ja yhdistysarkistojen aineistoja. Postikortteja luettelointiin Collecte-tietokantaan 714 kappaletta.

Markku Tuominen luovuttamassa arkistoaineistoa. Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

Urakka on valmis. Fil. yo. Santeri Vuori digitoi ja luetteloi koko Metsällä-kirjoituskilpailuun lähetetyn aineiston. Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

Harjoittelija, fil. yo. Santeri Vuori digitoi Metsällä-kirjoituskilpailuun (2014) saapuneet 499 vastausta (4 044 tiedostoa) ja luetteloi aineiston museon Collecte-tietokantaan ja teki kirjoituskilpavastauksista referaatit. Työstään hän laati loppuraportin.

Suomen Metsästäjäliiton arkisto ja Metsästäjäliiton vanhojen toimi- ja luottamushenkilöiden muistitietohaastattelut olivat vuoden 2020 käytetyimmät arkistoaineistot. Niitä hyödynsi Metsästäjäliiton satavuotishistoriikkaa valmisteleva FT Tero Halonen.

Kuva-arkisto

Toimintavuoden aikana kuva-arkisto vastaanotti kahdeksan hankintaerää. Kuva-arkiston kokoelmat karttuivat lahjoituksista yhteensä noin 24 000 valokuvalla, jotka odottavat seulontaa ja sitä seuraavaa digitointia. Vuoden 2020 kuvaeriin sisältyi myös aktiivista tallentamista museon dokumentointihankkeiden kautta. Jussi Mäntysen näyttelyyn kuvattiin kuvanveistäjän julkiset veistokset, Viipurissa, Helsingissä, Tampereella ja Lahdessa. Loppuvuodesta museon virkatyönä dokumentointiin riista-aidan rakentamista Lopella sekä Suomen Metsästäjäliiton Eräkontti-myymän lopetusmyynnin tempauspäivää 7.8.2020. Oman kuvaustoiminnan kautta kokoelmat karttuivat 113 kuvalla. Elokuussa purettiin Metsästysmuseon ja Suomen Kennelliiton välinen depontointisopimus, jolloin SKL:n kuvakokoelma siirtyi Suomen Kennelsäätiön omistukseen. Metsästysmuseon kuva-arkiston kokoelmiin kuului vuoden 2020 lopussa noin 165 000 valokuvaa.

Omaa dokumentointia oli kuvanveistäjä Jussi Mäntysen Hirvi-veistoksen kuvaaminen Viipurin kirjaston edustalla. Kuva: SMM / Vesa Anttila.

Koiranäyttelytuomari Pekka Kortekankaan lahjoituserän kuvassa on metsästäjä metsosaaliineen. Kuva: SMM.

Eräkirjailija Erkki Tuomisen perilliset lahjoittivat noin 15 000 kuvaa, pääasiassa dioja ja negatiiveja. Suomenpystykorvan juuret ovat syvällä suomalaisen elämänmuodon historiassa, metsässä ja metsästyksessä. Erkki Tuomisen lahjoituserä on kattava otos lähes kaikesta suomenpystykorviin liittyvästä ja tietenkin kärsivällisen työn hedelmistä, onnistuneista jahtiretkistä. Kuviin on dokumentoitu 1970-luvulta lähtien mm. pystykorvan avulla metsästäminen, pystykorvien kasvattaminen ja kouluttaminen, näyttely- ja kilpailutoiminta sekä koirien ja niiden suoritusten arviointi tuomarin näkökulmasta. Erkki Tuomisen on Vuolasvirtapalkinnon saanut suomenpystykorvakasvattaja. Yhtä monipuolinen on toisen pystykorvaharrastajan koiratuomari Pekka Kortekankaan lahjoitus, joka pitää sisällään noin 4 500 vedosta, 3 500 negatiivia sekä 1 300 diaa. Yhteensä 9 300 valokuvaa. Kuvat ovat kooste tunnettujen pystykorvamiesten valokuvista.

Vuoden 2020 lopussa kokoelmatietokantaan oli tallennettu 24 750 kuvaa. Valokuvia luetteloi vuoden aika projektitutkija, joka tallensi Collecteen noin 2 500 valokuvaa. Luetteloitua tuli muun muassa hiukan alle tuhat Riistakeskuksen lahjoittamia toiminnanjohtaja Esa Niemelän dioja, kirjailija Erkki Tuomisen kuvavedoksia ja dioja noin 600 kuvaa sekä Pekka Kortekankaan lahjoituserän kuvavedoksia noin sata kappaletta. Tähän lahjoituserään kuuluu muun muassa tunnetun pystykorvamiiehen Juho Perttolan dioja.

Kuva-arkisto palveli asiakkaita myymällä kuvaoikeuksia lehtiin ja eri julkaisuihin. Toimintavuonna Suomen Metsästysmuseumuutti valokuvakokoelman kuvien sekä esineiden tunnistekuvien hinnoittelua. Jatkossa kun aineistot haravoidaan Collectesta Finnaan, voi Metsästysmuseumon kuvia ladata omaan käyttöön vapaasti. Kuvia ei saa käyttää kaupallisiin tarkoituksiin. Kuviin ei myöskään saa tehdä muutoksia, eikä jakaa edelleen muokattuja kuvia uutena aineistona. Kuvat on lisensoitu Creative Commons (CC BY-NC-ND 4.0) -lisenssillä. Jatkossa kaikkien ei-kaupallisten kuvien valmistus- ja käyttömaksut on poistettu museosektorilla vallitsevan trendin mukaisesti.

Palvelua kehitetään ja aineistoa lisätään jatkuvasti Finnaan. Palvelun kuvat eivät ole painolaatuisia. Jos asiakas haluaa ostaa ison painokelpoisen kuvan, niin silloin täytyy ottaa yhteyttä museon kuva-arkistoon. Museon esinekuva- ja valokuvakokoelmien vapaammalla käytöllä pyritään herättämään asiakkaiden kiinnostusta metsästyksen historiaa ja yleensä kulttuuriperintöä kohtaan. Saavutettavuuden helpottamisen uskotaan lisäävän Metsästysmuseumon kuvakokoelmien käyttöä mm. alan lehdissä ja historioitsijoiden parissa.

NÄYTTELYT

Avoinnaolo ja asiakkaat

Avoinnaoloajat vuonna 2020:

02.01.–12.01. ti–su 10–16
 30.01.–15.03. ti–su 10–16
 02.06.–31.08. ti–su 10–17
 01.09.–31.12. ti–su 10–16

Maanantaina suljettu

Suljettuna 13.01.–29.01.

Suljettuna Valtioneuvoston päätöksellä 17.03.–01.06.2020.

Toimisto on ollut avoinna läpi vuoden kello 8–15.45.

Pääsymaksut ja opastushinnat:

Aikuiset 7 €

Lapset (7-16 v.) ja koululaiset 3 €

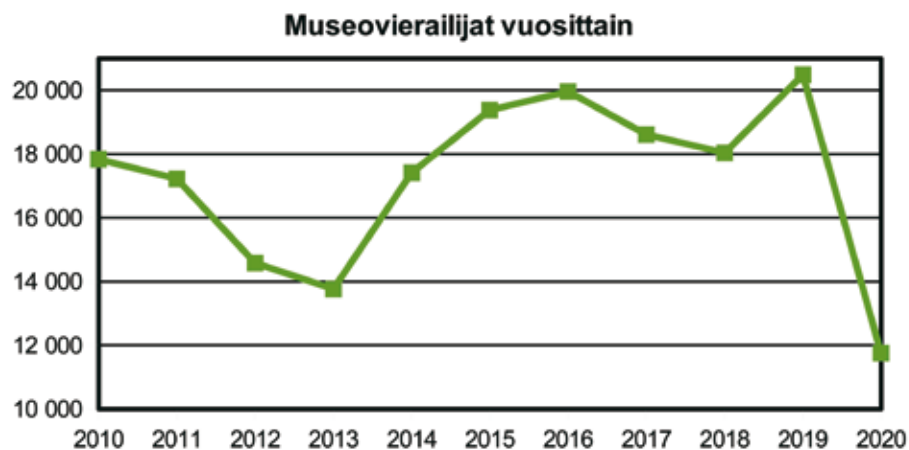
Perhelippu 14 €

Ryhmät (min. 20 hlö) 4 €

Opiskelijat, eläkeläiset, työttömät ja varusmiehet 4 €

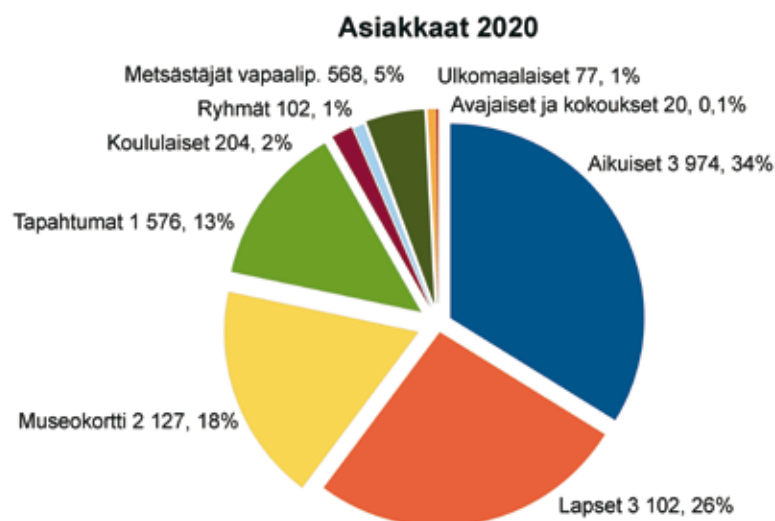
Perusopastus 40 €, koululaisryhmille 30 €, viikonloppuisin 70 €

Rooliopastus 60 €, koululaisryhmille 40 €, viikonloppuisin 80 €

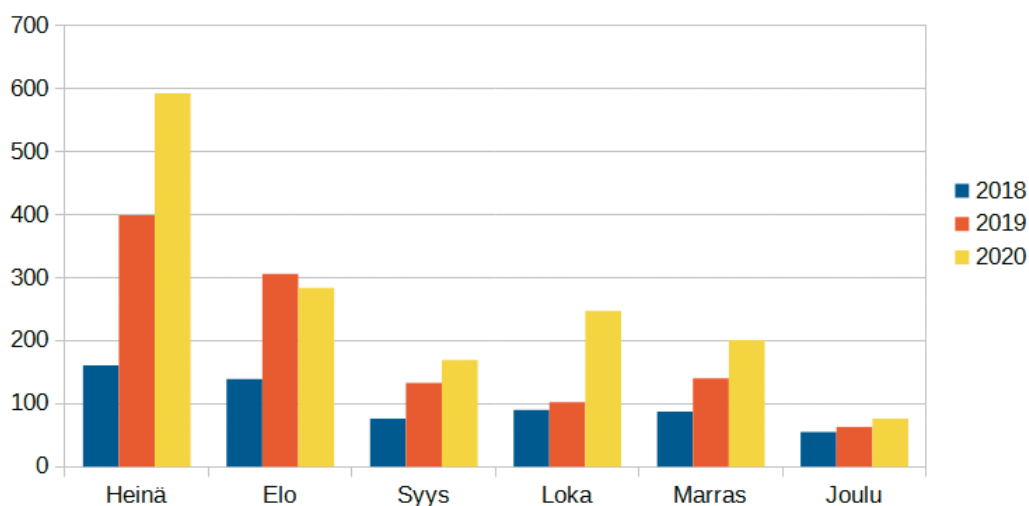

Vuonna 2020 Metsästysmuseossa vieraili 11 750 asiakasta. Kokonaismäärässä oli suuri lasku edellisvuoden ennätyslukemiin verrattuna. Kävijämäärän lasku selittyy paljolti tiettyjen vuosittaisten tapahtumien perumisena, mikä alensi vierailijoiden määrää tuhansilla.

Näyttelyt kuitenkin kiinnostivat ihmisiä varsin hyvin, sillä maksavien asiakkaiden määrä, 5 161, oli jopa hieman edellisvuotta suurempi. Heinäkuu oli selkeästi vilkkain kuukausi, jolloin museolla vieraili yli 2 600 henkilöä. Eläkeläiskävijöiden määrä väheni 465 henkilöön edellisvuoden 622:sta, mutta lasten määrä kasvoi 522:sta 636:een. Opiskelijoita vieraili 127 (109 vuonna 2019). Koululaisten määrä laski 636 henkilöstä

Museokortti-vierailut heinä-joulukuussa vuosina 2018-2020

Riihimäki-päivänä on kaikkiin Riihimäen museoihin vapaa pääsy. Kuvassa museovierailijat tutustumassa Otso-perusnäyttelyosioon. Kuva: SMM / Taru Liukkonen.

Metsästysmuseossa käytössä olevat etukortit ja maksuvälineet. Kuva: SMM / Jouni Partanen.

204:ään. Ylipäätään ryhmävierailujen kautta vieraili vain 102 henkilöä, kun vuotta aiemmin ryhmävierailijoita oli 472 kpl. Kokousvieraita ei museolla ollut vuoden 2020 aikana lainkaan. Merkittävin muutos oli museokorttikävijöissä, joiden määrä kasvoi 1 565:stä 2 127:ään vierailijaan. Myös metsästyskortilla vierailevien määrä nousi hie- man, 568:aan kävijään (525 vuonna 2019). Ilmaisiasiakkaita oli yhteensä 6 589 kap- paletta.

Kävijämäärää voidaan pitää hyvänä, kun otetaan huomioon vuoden poikkeuksellisuus ja museon kiinnioloaika maaliskoukokuussa. Erityisesti museokortti on aktivoinut ihmisiä vierailemaan museoissa, mikä näkyy myös Metsästysmuseon kävijätilastoissa. Veikkaus-kortilla on sopimuksen mukaisesti vapaa pääsy museoon keskiviikkoina. Muita etukortteja ovat Kulttuurikaverikortti, jolla vapaaehtoinen avustaja pääsee riihi- mäkeläisen ikäihmisen kanssa ilmaiseksi museoon sekä Seinäjoen Seudun Kehitysvam- maisten Tuki ry:n koordinoima Ystävänkortti ja UPM-Silva jäsenkortti.

Metsästysmuseo on liittynyt kokeilujakson jälkeen Kaikukortti-verkostoon, jonka kulttuurikohteisiin kortinhaltijat pääsevät ilmaiseksi. Kaikukorttia myöntävät kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut tiukassa rahatilanteessa oleville perheille. Lisäksi Metsästys- museolla hyväksytään työhyvinvoinnin edistämiseen tarkoitettut Smartum-, Viroke-, ePassi- ja Edenred-maksuvälineet.

Jahdin Lumossa sijaitseva uusi dioraama esittelee jousimetsästystä. Kuva: SMM / Taru Liukkonen.

Lastennurkkauksen suunnitelma on media-assistentti Katja Jaakkolan käsialaa.

Riihimäen kaupungin kulttuurilaitokset jakavat ilmaiseen vierailuun oikeuttavia kulttuuriseteleitä kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille. Näitä seteleitä käytettiin Metsästmuseossa vierailuun yhteensä 12 kpl vuonna 2020.

Perusnäyttely

Jousimetsästyksen suosio on kasvanut jatkuvasti 2000-luvulla. *Jahdin Lumon* uusi dioraama museon perusnäyttelyssä esittelee tyypillisintä jousimetsästystapaa, käyttäyspyyntiä, jossa tärkeitä elementtejä ovat naamioituminen sekä riistaruokintapaikkojen käyttö pienten hirvieläinten houkuttelemiseksi sekä valikoivan metsästyksen ja hyvien riistalaukausten mahdollistamiseksi. Dioraaman suunnittelusta ja toteutuksesta ovat vastanneet Kalle Ahonen ja Antti Saraja. Näyttelyn rakentamista on lahjoituksin tukenut RajaJousi Oy. Osio rakennettiin valmiiksi museon huoltotauon aikana tammi-kuussa.

Loppuvuodesta aloitettiin rakentamaan aulaan lasten leikkipaikkaa. Nurkkauksessa voi leikkiä laavulla, ja siinä esitetään lapsille tehtyjä luonto-ohjelmia, esimerkiksi Pikku kakkosen Ransu Karvakuonon sarjaa Suomen eläimistä. Tila suunniteltiin museon omin voimin. Palvelumuotoilun oppien mukaisesti käyttäjien, eli lasten mielipidettä kuunneltiin ja muutaman päiväkotilapsiryhmän lapset saivat äänestää vaihtoehtoja. Valituksi tuli media-assistentti Katja Jaakkolan taidokas piirros metsän eläimistä.

Museon täytetyt eläimet olivat Tero Makkosen muotokuvien malleina. Kuva: Tero Makkonen.

Karhun kalloja nostetaan honkaan, kuten karhunpeijaisissa aikoinaan tehtiin. Tikkailla näyttelyn kuraattori Pekka Virtanen apunaan amanuenssi Pekka Allonen. Kuva: SMM / Perttu Matero.

Vaihtuvat näyttelyt

Ilvolan väkeä

Tero Makkosen eläinmuotokuvia ja Tini Sauvon maalauksia ja veistoksia
3.10.2019–12.1.2020

Taidenäyttely jatkui vuoden 2020 tammikuulle.

Taigametsot

Metsokuvia luontokuvaaja ja metsästäjä Martti Rikkosen silmin
30.1.–30.8.2020

Metso on kiehtonut inarilaista Martti Rikkosta jo vuosikymmeniä. Vuonna 1986 alkanut metsojen kuvaaminen on tuottanut mm. *Pohjolan metson hovissa* -näyttelyn Metsästysmuseoon vuonna 2003. *Taigametsot* oli viides Rikkosen valokuvanäyttely museossa. Se koostui kokonaan uusista kuvista, joissa metso näyttäytyi sekä luontokuvauksen kohteena esiintymisalueensa pohjoiskolkassa Inarin mäntymetsissä, että metsästäjien tavoittelemana saaliskohteena. Metso on pohjoisen taigan spesialisti, ankariin ja vaihteleviin olosuhteisiin sopeutunut selviytyjä. *Taigametsot* jatkui aina elokuun lopulle saakka poikkeusoloista johtuen eli museon kiinnioloista maaliskuulta kesään saakka.

Taigametsot-näyttelyn kuvaaja Martti Rikkonen tyttärensä Taru Rikkosen kanssa vuoden ainoissa näyttelyavajaisissa tammikuun lopulla. Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

Taiteilija Jussi TwoSevenin eläinmaalausten mallina oli Metsästysmuseon suuri karhu. Kuva: SMM / Jouni Partanen.

12.6.–30.9.2020

Taikametsä

Puistonäyttely kansanperinteen metsämaisemista

Maata viljelevän salon asukkaalla oli vielä 1900-luvun vaihteessa monenlaisia kiinnityksiä kansanperinteen metsämaailmaan. Kesän ajan museon puistossa esiteltiin vanhoja kansanlääkinnän keinoja, viittauksia karhunpeijaisnäytelmän riitteihin, metsämiehen taikoja ja loitsuja sekä metsänhaltioita- ja neitoja. Näyttely perustui Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran perinteen ja nykykulttuurin aineistoihin (SKS), ja sen kuraattorina toimi FM Pekka Virtanen.

10.9.2020–10.01.2021

Karhulla on asiaa

Taidenäyttely. Jussi TwoSeven.

Jussi TwoSeven on yksi nykyhetken tunnetuimmista muraalimaalauksia tekevästä kuvataiteilijoista Suomessa. Metsästysmuseossa esillä olleessa teossarjassa karhu, suomen kansan muinainen pyhä eläin, esitti kannanottoja ihmisten maailman nykyilmiöitä kohtaan. Näyttely koostui kankaalle maalatuista teoksista, katutaideostojen valokuvista sekä videoteoksesta. Jussi TwoSeven (s. 1983) on helsinkiläinen kuvataiteilija, joka on aloittanut katutaiteen ja graffitin parissa. Hänen taidenäyttelyitään ja katutaide teoksiaan on ollut esillä ympäri maailmaa.

Risto Mikkonen Suomen Puukkoseurasta kiitteli SM-kilpailuun osallistuneiden puukkojen korkeaa tasoa. Kuva: SMM / Taru Liukkonen.

Suomen riistakeskuksen entisen johtajan, eräneuvos Reijo Oravan dramaattinen kuva "Ilveksen rusakkojahti" voitti Vuoden Luontokuvien Nisäkkäät-sarjan 2. palkinnon ja oli gaalayleisön suosikkikuva.

29.9.–31.12.2020

SM-palkintopuukot 2020

Suomen Puukkoseura ry.

Vuoden 2020 puukonvalmistuksen SM-kilpailujen puukot olivat poikkeuksellisesti esillä museossa vasta loppuvuodesta. Kilpailu järjestettiin koronaepidemiasta johtuen syyskuussa Hämeen linnassa ja ajan hengen mukaan ilman yleisöä. Kilpailusarjat oli tällä kerralla nimetty historiallisessa tapahtumapaikassa mahdollisesti olleiden vakanssien nimikkeitä noudattaen eli *Linnanherran juhlapuukko*, *Riistanvartijan metsästysveitsi*, *Tallirengin käyttöpuukko*, *Linnanheidon korupuukko*, *Piiän puukko*, *Ratsumestarin käyttöpuukko*. Lisäksi oli *Nuorten sarja* ja *Avoim sarja*, joka oli tarkoitettu aikaisempien kilpailujen voittajille. Korkeatasoiseen kilpailuun puukkoja lähetettiin kaikkiaan 33 kappaletta.

06.10.–31.12.2020

Vuoden Luontokuvat 2019

Vuoden Luontokuva -kilpailun järjestää Suomen Luonnonvalokuvaajat SLV ry. Vuoden 2019 -kilpailuun osallistui yli 14 000 kuvaa. Suurin osa niistä kilpaili aiheittain seitsemässä eri sarjassa, ja nuorille oli oma sarja. Näiden sarjojen voittajakuvista tuomaristo valitsi koko kilpailun voittajan. Lisäksi kilpailussa oli erikoissarja, Teoksia luonnosta, jossa kuvia sai käsitellä vapaammin kuin muissa sarjoissa. Näyttelyssä esillä oli jokaisesta kilpailusarjasta kolme parasta kuvaa sekä kunniamaininnan saaneet kuvat. Vuoden Luontokuvaksi valittiin Nisäkkäät-sarjan voittaja, kuhmolaisen Ville Heikki-

Eläinten orkesteri ilahdutti myös iltakävelijöitä valaistussa jouluikkunassa. Kuva: SMM / Jouni Partanen.

sen kuva ”Karhu ja korppi”. Heikkinen on kilpailun historiassa neljäs kuvaaja, joka on onnistunut uusimaan voittonsa.

24.11.2020–6.1.2021

Jouluikkuna

Eläinten joululaulukkuoro

Metsästysmuseon suosittuun jouluikkunaan kokoontui tällä kertaa eläimellinen joululaulukkuoro. Orkesteria johti talviasuinen riekko, ja laulusta vastasivat mm. laulujoutsen ja teerikukko. Instrumentteja tassuissaan pitelivät ahma, sauikko ja muut metsän tutut eläimet. Asetelma oli esillä loppiaiseen saakka.

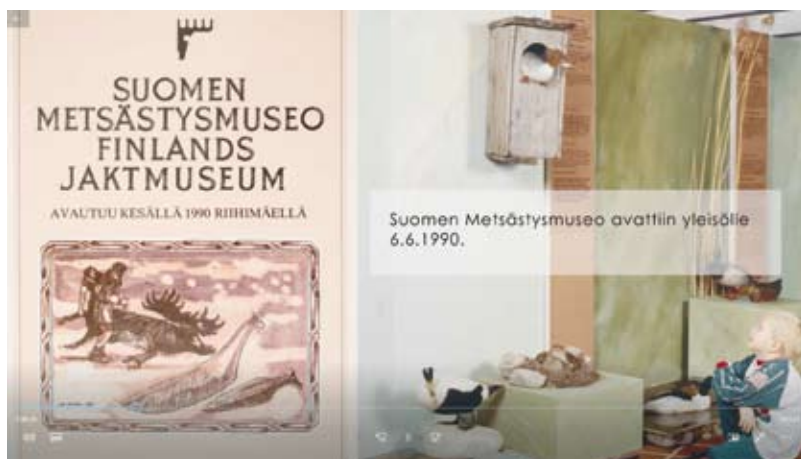
Kiertonäyttelyt

Metsästysmuseo tuottaa mahdollisuuksien mukaan omista vaihtuvista näyttelyistään kiertonäyttelyitä, joita museot, kirjastot, luontokeskukset sekä muut julkiset toimijat voivat lainata. Kiertonäyttelyistä saatava tuotto on osa museon varainhankintaa. Lainattavia näyttelyitä vuoden 2020 lopulla museolla oli yhteensä 13 kappaletta.

Verkkonäyttelyt ja multimediat

Kesäkuussa tuli kuluneeksi 30 vuotta Metsästysmuseon avaamisesta Riihimäellä. Juhlavuoden kunniaksi toteutettiin *Kolme vuosikymmentä Riihimäellä* -videoesitys kaikkien saataville. Media-assistentti Katja Jaakkolan koostamassa verkkonäyttelyssä museon historiaa ja toimintaa esitellään mm. valokuvien ja näyttelyjulisteiden kautta. Syksyllä näyttelyyn pääsi tutustumaan museolla ja joulukuussa se avattiin verkkoon museon kotisivuille sekä Facebookiin ja Instagramiin. Lyhyessä ajassa museon historian esittelyyn tutustui ennätysmäärä, noin 10 000 ihmistä.

Museon 30-vuotisesta historiasta Riihimäellä tehtiin verkkonäyttely, joka oli esillä museon aulassa.

TUTKIMUS

Näyttelyiden käsikirjoitustyö edellyttää aina laajaa perehtymistä aihepiiriin, tästä syystä näyttelytiimi tekee jokaisen näyttelyn suunnitteluvaiheessa tutkimustyötä. Metsästysmuseumuoto tuottaa vuosittain kaksi omaa näyttelyä ja usein muiden tuottamien näyttelyiden täydennykseksi lisätään ns. metsästysmuseonäkökulma.

Esine- ja kuva-arkiston luettelointityö on päivittäistä pientutkimusta, sillä hyvin tehdyn perustyön merkitys korostuu siinä vaiheessa, kun esineitä ja kuvia tarvitaan esim. näyttelykäyttöön. Työskentely Metsästysmuseumossa edellyttää laajaa perehtymistä vanhaan eräkulttuuriin ja sen eri muotoihin. Tutkimustyössä ja erityisesti perinteen keruussa museo pyrkii tekemään aktiivista yhteistyötä eri laitosten kanssa. Poikkeusolojen takia kuluneen vuoden aikana ei voitu käynnistää tutkimuksellisia yhteistyöhankkeita.

Keruuprojektit

Metsästyksessä vastaavana muistiorganisaationa Metsästysmuseumolle kuuluu metsästyserinteen ja historiatiedon keruu sekä nykydokumentointi. Perinteen- ja historiantie-

Meidän majamme -keruu päättyi vuoden 2020 lopussa. Kuvassa ylikiiminkiläisen Somerovaaran Erän miehet vuoraavat kämppäänsä. Kuva: SMM.

Sisältöasiantuntija ja Jahti-lehden toimitussihteeri, FM Anna Grenforsia ja päätoimittaja, Metsästäjäliiton ex-puheenjohtaja Lauri Kontroa haastateltiin Metsästyksen muistitieto -hankkeessa. Kuvat: SMM / Pekka Allonen.

don keruuta suoritetaan erityisesti *Metsästyksen muistitieto* -hankkeen puitteissa. Haastatteluja tehtiin 10 kappaletta vuonna 2020, noudattaen viime vuosien keskiarvoa (16 kpl v. 2019). Haastatteluja on tehty vuoden 2020 loppuun mennessä kaikkiaan 145 ja niissä on muistojaan kertonut 167 henkilöä. *Metsästyksen muistitiedon* täyttäessä 10 vuotta 17. syyskuuta haastateltiin juhlan kunniaksi eräneuvos Juha K. Kairikkaa, muistitietohankkeen ensimmäistä kertojaa.

Muistitiedossa kerättiin vuonna 2020 erityisesti Suomen Metsästäjäliiton historiaa ja perinnettä. Kahdeksan kymmenestä tehdystä haastattelusta käsitteli Metsästäjäliittoa. Tavoitteena oli kerätä muistoja pian sata vuotta täyttävästä liitosta ja hankkia samalla aineistoa historiankirjoituksen käyttöön. Keruutoiminnassa pyritään monipuoliseen metsästyskulttuurin taltiointiin. Tämä periaate ohjaa haastateltavien valintaa. Haastatteluja tehdään edelleen myös ns. spontaanikartuntana eli haastatellaan keruusuunnitelman ulkopuolelta omasta aloitteestaan haastateltaviksi saapuneita kertojia. Vuoden 2020 maakuntakohteeksi oli valittu Etelä-Savo, mutta koronaepidemiasta johtuen keruumatka jouduttiin perumaan.

Museon helmikuussa 2015 aloittama *Meidän Majamme* -keruu päättyi vuoden 2020 lopussa kestätyään lähes kuusi vuotta. Keruuseen saapui 27 vastausta, 136 tekstisivua ja 313 valokuvaa. Vastauksia saapui melko tasaisesti eri puolilta Suomea. Mannilan Jahti (Kannonkoski) ja Somerovaaran Erä (Ylikiminki) ansaitsevat erityiset kiitokset hienoista kuvalahjoituksista, joissa dokumentoitiin majan rakentamisen vaiheet alusta loppuun.

Vuoden 2021 *Sako 100 vuotta* -näyttelyyn liittyen käynnistettiin joulukuussa keruu, jonka tarkoituksena on saada Sako Oy:hyn liittyviä muistoja. Keruun kohteena ovat entiset Sakon työntekijät, riihimäkeläiset ja Riuhimäen lähialueen asukkaat sekä Sakon tuotteiden käyttäjät eli metsästäjät ja ampumaharrastajat. Kirjoitettujen muistojen lisäksi keruulla tavoitellaan valokuvia ja Sakoon liittyvää esineistöä.

Julkaisutoiminta

Syksyllä ilmestyi Suomen Metsästysmuseon vuosikirja *Otso* nro 2, joka sisältää intendentti Jukka Peltosen kirjoittamia tutkimuksia suomalaisesta asehistoriasta. Ennen teollisen asetuotannon alkua valmistettiin metsästysaseet aseseppien pajoissa, joita oli eri puolilla maamme. Peltonen on koonnut kirjaan kattavan luettelon maamme asesepistä aina 1500-luvulta 1950-luvulle asti. Oman lukunsa saa metsästystaiat, joilla metsästäjä pyrki takaamaan aseelleen hyvän pyyntionnon tai pilaamaan toisen metsästäjän mahdollisuuden saaliiseen. Kirjassa käsitellään myös teollisen asevalmistuksen historiaa. Kirja tukee valtakunnallisessa tallennus- ja kokoelmatyönjaossa (TAKO) Metsästysmuseon vastuulle kuuluvaa aseiden valmistuksen, erityisesti metsästysaseiden, tallennustehtävää.

Karjalaisii erätarinoi kerruu -projektia seurannut, vuonna 2016 aloitettu Luovutetun Karjalan eränkäynnin historian tietokirjahanke valmistui keväällä 2020. FT Tuija Kirkisen toimittama, Kuparsaaren Metsästysseuran julkaisema ja Maahenki Oy:n kustantama 17 asiantuntijan artikkeleista koostuva teos sai nimekseen *Karjalan eräperinne – Luovutetun Karjalan metsästyksen ja kalastuksen kulttuurihistoria*. Museon henkilökunnasta teoksen toimitustyöhön ohjausryhmän jäsenenä osallistuivat intendentti Jukka Peltonen, amanuenssi Pekka Allonen ja museonjohtaja Anne Uotila-Laine sekä Peltonen ja Allonen myös kirjoittajina. Joissakin teoksen artikkeleissa käytettiin lähteenä *Karjalaisii erätarinoi kerruuseen* saapunutta aineistoa.

Otso 2 -vuosikirjan artikkelit on kirjoittanut aseasiantuntija, intendentti Jukka Peltonen ennen eläkkeelle siirtymistään. Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

Käpälän jälkiä -uutiskirje julkaistiin kaksi kertaa. Uutiskirjeen kautta on tiedotettu museon toiminnasta ja näyttelyistä, henkilövaihdoksista sekä Erä- ja luontokulttuurimuseo -hankkeesta. Metsästysmuseon kotisivuilla on ylläpidetty blogiosiota, jossa on niinikään tiedotettu museon toiminnasta ja mm. korona-tilanteen tuomista erityisjärjestelyistä. Blogin kautta on myös esitelty museolla työskentelevien työtehtäviä sekä museon tekemiä julkaisuja ja näyttelymuutoksia.

ASiantuntijapalvelut

Eri kokoelmayksiköiden tarjoamat asiantuntijapalvelut ovat osa museotyötä. Metsästysmuseon asiantuntija-apua käytetään esineiden tunnistustehtäviin, kokoelmien hoitoon ja asianmukaiseen säilytykseen liittyvissä kysymyksissä. Yleensä nämä palvelut ovat vähän aikaa veväisiä ja usein myös ilmaisia. Osa asiantuntijapalveluista edellyttää sopimusta toisen osapuolen kanssa ja niille palveluille määritetään aina sopimukseen kirjattu hinta. Tällaisia palveluita ovat muun muassa kokoelmien määräaikainen hoito ja näyttelyn käsikirjoitustyö. Näin saatu tuotto käytetään museon oman toiminnan kehittämiseen.

Suomen Metsästäjäliitto valmistautui vuonna 2021 vietettäviä 100-vuotisjuhliaan varten aloittamalla historiikkityön, jonka tekijäksi se valitsi FT Tero Halosen. Metsästysmuseo on antanut asiantuntija-apua mm. museon kuva- ja arkistomateriaalin käyttämiseksi historiikissa. Kirjan ohjausryhmään on kuulunut metsästyshistorian asiantuntijana museon amanuenssi Perttu Matero. Käsikirjoitus valmistui vuoden 2020 lopussa ja kirja on suunniteltu julkaistavaksi huhtikuussa 2021. Lisäksi neuvotteluja vuoden 2021 asiantuntijapalveluiden tuottamisesta käytiin vuoden aikana ja tehtiin sopimuksia.

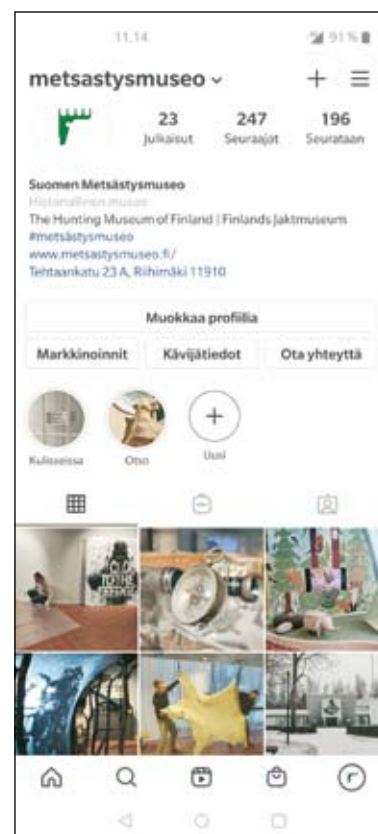
PALVELUYKSIKKÖ

Markkinointi ja tiedotus

Markkinoinnin ja tiedotuksen pääperiaatteena oli aikaisempien vuosien tapaan panostaa eniten vuoden päänäyttelyyn. Painotus tosin vaihtui, koska päänäyttelyksi kaavailtu Jussi Mäntysen *Eloa eläimen hahmossa* siirtyi kevään kiinnioloista johtuen vuoteen 2021. Niinpä kesän aikana mainostettiin *Taigametsoja* ja puistonäyttely *Taikametsää*, ja päänäyttelyn markkinointiresurssit jaettiin em. kahden näyttelyn ja Jussi TwoSevenin *Karhulla on asiaa* -näyttelyn kesken. Myös museon yleismainontaa tehtiin kesän aikana tarkoituksella rohkaista ihmisiä tulemaan museoon viestillä, että museo on poikkeusaikanakin vierailupaikka, jossa asiakkaiden turvallisuus on otettu huomioon erityisen hyvin. Rahallisesti suurin panostus oli Riihimäen keskustan näyttötaulomainokset, jotka olivat esillä kesän ajan.

Erämies Erkkiläinen opetti vihdan/vastan tekoa juhannus-toivotuksessa, joka oli museon vuoden katselluun video Facebook-palvelussa, keräten yli 1 700 katselukertaa.

Instagram on nykyaikainen markkinointiväline, jolla jaetaan seuraajille kuvia ja videoita kiinnostavassa tärinämuodossa.

Tiedottamisen tarve ei myöskään poistunut museon kiinnioloaikana. Tuolloin pyrittiin mm. julkaisemaan Erämies Erkkiläisen erätaitovideoita Facebookissa sekä kertomaan museotyön yleisöltä pimentoon jäävistä osa-alueista kotisivujen blogiteksteissä. Keväällä kotisivuilla nostettiin myös esiin kesällä 2019 tehtyyn 360° -panoraamakuvaukseen perustuvaa virtuaalikierrrosta oivana mahdollisuutena tutustua museoon etänä. Lisäksi tiedottaminen vuoden alusta käynnistyneestä erämuseohankkeesta oli yksi painopiste-alueista.

Loppuvuodesta 2020 Metsästysmuseum avasi oman Instagram-tilin, jolle kertyi lyhyessä ajassa yli 200 seuraajaa. Tässä sosiaalisen median ympäristössä keskeistä ovat laadukkaat kuvat ja sisältöjen tarjoaminen lyhyinä tarinoina. Facebook ja Instagram ovat luonteiltaan hieman erilaiset mutta osittain samoja julkaisuja tehdään molempiin ympäristöihin. Kuvien lisäksi molemmissa kanavissa on julkaistu tarinoita (Stories), joissa esitellään metsästyksen kulttuurihistoriaa sekä museotyön arkea. Sosiaalinen media toimii siis eräänlaisena pienimuotoisen virtuaaliopastuksen kanavana.

Facebook-seuraajia museolla on yli 1 500 henkilöä. Seuraajien määrä kasvoi noin neljälläkymmenellä. Maksullista markkinointia sosiaalisessa mediassa ei tammikuun jälkeen tehty. Museon verkkosivuilla kävijöiden määrä lisääntyi Google Analyticsin tietojen mukaan n. 30 %. Korkein kävijäpiikki osuu joulukuun puoleenväliin, jolloin museo osallistui Facebookissa Museokor-tin joulukalenterikilpailuun tavoittaen näin 17 500 ihmistä.

Riihimäen seudun Parhaat palat -esitteen kautta museo saa laajasti näkyvyyttä.

Markkinoinnissa ja tiedotuksessa alkoi uusi vaihe lokakuussa, kun uusi viestintäsuunnittelija Jouni Partanen aloitti työt. Samalla museopalvelupäällikön työnimike jäi historiaan toimenkuvien luonnetta uudelleen arvioitaessa.

Asiakaspalvelu

Museon näyttelytilojen asiakaspalvelua hoiti edellisten vuosien tapaan SOL Palvelut Oy:n koulutetut työntekijät. Heidän tehtäviinsä kuuluu asiakkaiden vastaanottaminen, lipunmyynti, museokierroksen ohjaaminen, museomyymälän hoitotehtävät ja yleiseen turvallisuuteen liittyvät vartijan tehtävät. Metsästysmuseon infossa työskentelevät henkilöt ovat asiakaspalvelun ammattilaisia. Erityisen hyvä museon kannalta on se, että neljästä työntekijästä yksi toimii vakituisesti museossa. Tällöin tiedonkulku on joustavaa. Monesti aulapalvelun henkilö on ainoa, jonka museovieras tapaa käyntinsä aikana. Asiantuntevan ja ystävällisen työntekijän kohtaaminen museossa luo miellyttävän vierailukokemuksen. Metsästysmuseo onkin saanut kiitosta erinomaisesta asiakaspalvelustaan.

Koronapandemian takia turvallisen museovierailun takaaminen oli erityisen tärkeää. Aulapalvelun henkilökunta opastettiin tehtävään ennen kesäkuussa tapahtunutta museon avaamista yleisölle. Jokainen asiakas sai opastuksen turvalliseen vierailuun, käsitäten muun muassa näyttelyiden kiertosuunnan ja turvavälien ohjeistuksen. Kesän aikana oli ilahduttavaa saada asiakkailta hyvää palautetta Metsästysmuseon varautumisesta epidemian leviämisen ehkäisemiseksi.

Turvallinen asiakaspalvelu huomioidaan koronapandemian aikana. Ulla-Maija Hänninen SOL Palvelut Oy:stä opastamassa museovierasta. Kuva: SMM / Jouni Partanen.

Loppuvuodesta ilmestyi SOL Palvelut Oy:n Solisti-lehdessä museon aulapalvelua esittelevä artikkeli, jossa haastateltiin asiakaspalvelussa työskentelevää Ulla-Maija Hännistä ja museonjohtaja Anne Uotila-Lainetta. Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

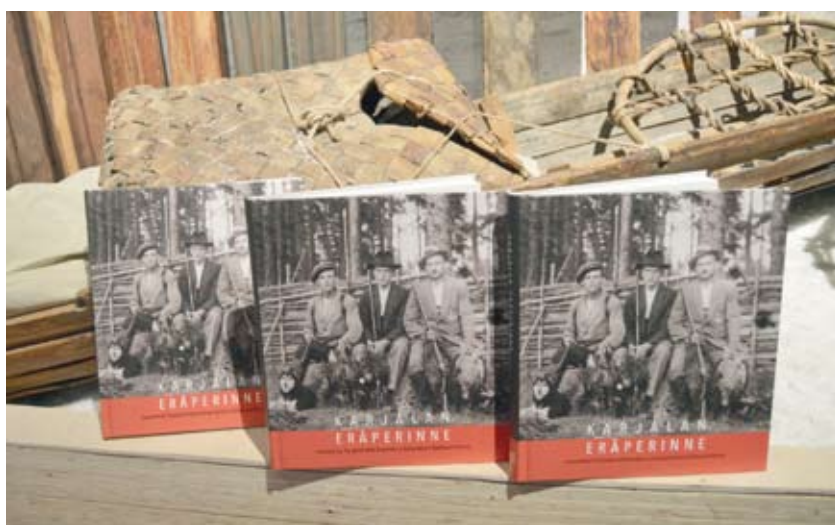
Museokauppa

Museon on tarkoitus tuottaa näyttelyidensä ja tutkimustyönsä tuloksia omaan julkaisusarjaansa. Intendentti Jukka Peltosen kirjoittamia artikkeleita sisältävä *Otso 2* -vuosikirja julkaistiin loppuvuodesta. Muun muassa asehistoriaa ja metsästystaikoja käsittelevää 56-sivuista julkaisua myydään museokaupassa ja verkkokaupan kautta edulliseen kymmenen euron hintaan.

Karjalan eräperinne -kirja on syntynyt museon *Karjalaisii erätarinoi kerruu* -muistitiedon keruun pohjalta. Tutkijoiden kirjoittama ja yhteistyökumppaneiden kanssa tuotettu kirja tuli myyntiin keväällä museon ollessa suljettuna valtioneuvoston päätöksellä. Kirjaa saattoi kuitenkin tilata museon verkkokaupasta. Teos oli hyvin kysytty tuote museon jälleen avauduttua kesällä, ja joulumyynnin myötä siitä tulikin vuoden myydyin kirja. Museon omasta julkaisusarjasta edelleen suosituin oli eräneuvos Jaakko Ojanperän elämästä ja trofeekokoelmasta kertova *Eräpoluiltani*-kirja.

Museokaupan tuotevalikoimaa pyritään uudistamaan vuodenaikojen, juhlapyhien ja ennen kaikkea vaihtuvien näyttelyiden teemojen mukaan. Omista näyttelyistä tuotetaan mahdollisuuksien mukaan jokin matkamuiisto museovierailijoita ajatellen. Vuonna 2020 teetettiin ”Metso ja kirsisääsket” -postikortti Martti Rikkosen *Taigametsot*-valokuvanäyttelyn aikaan. Museon omaan *Otso*-tuoteperheeseen kuuluvat mm. pannun- ja lasinaluset, mukit sekä kangaskassit, joihin on painettu professori Erik Bruunin luoma Otso-logo.

Kotimainen laatu ja ekologisuus ovat tärkeitä kriteerejä tuotteita kehitettäessä sekä myyntiin valikoitaessa. Paikallista käsityötaitoa tuotteissa edustivat riihimäkeläisen te-

”Karjalan eräperinne” on asiantuntijoiden kokoama hieno teos luovutetun Karjalan eräkuulttuurista. Kuva: SMM / Taru Liukkonen.

Rikkosen Taigametsot-näyttelystä teetettiin postikortti (oik.). Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

kijän eläinaiheiset patalaput ja -kintaat sekä kangaskukkarot. Edulliset kukkarot olivatkin vuoden 2020 hittituote. Metsästäjien käyttämät houkutuspillit ja erilaiset keittiötarvikkeet ovat olleet museokaupan kestopuosikkeja jo pitkään. Suosituin tuoteryhmä on vuodesta toiseen ollut eläinpehmot, jotka lähes poikkeuksetta kiinnittävät pienten vierailijoiden huomion.

Opastus

Harvojen toteutuneiden opastusten joukossa vuoden aikana oli mm. Kanta-Hämeen poliisilaitoksen lupahallinnon työntekijöiden TYHY-päivä nokipannukahveineen sekä alkusyksystä, ennen rajoitusten uudelleen tiukentumista tehdyt parit pienryhmäopastukset maskeja käyttäen ja turvaväleistä huolehtien.

Erämies Erkkiläinen ehti alkuvuodesta tutustuttaa pari perheiden eräkerhoryhmää perinteisiin metsämiehen taitoihin ja elävöittämään Kanta-Hämeen poliisilaitoksen väen vierailua, mutta muutoin rooliopastushahmo keskittyi etätöihin, eli laatimaan videomateriaalia Facebook-kanavalle. Kevään, kesän ja syksyn mittaan valmistui videot mm. havulaavun ja satimen rakentamisesta, vuoden käsityötekniikaksi valitun vuolemisen soveltamisesta kauhan ja pajupillin tekoon, käristyksen teosta sekä juhannus- ja joulutervehdykset.

Erämies Erkkiläinen opasti Kanta-Hämeen poliisilaitoksen pienryhmää sekä lisäpalveluna tarjoili nokipannukahvit. Kuva: Tarja Manninen.

Museopedagogiikka

Vuonna 2020 alkoivat museon ensimmäiset Riihimäen kulttuuripolku-ohjelman puitteissa kaupungin koulujen kolmasluokkalaisille toteutetut opastukset. Vierailut alkoivat alkukeväästä ja jatkuivat syksyllä. Kovin monia kulttuuripolkuvierailuita ei voitu tilanteesta johtuen toteuttaa, mutta muutamista saadut kokemukset olivat positiivisia.

Tapahtumat

Järjestetyt tapahtumat

09.02.	Talvikki – talviretkeilytapahtuma. Teemana ”Luonnon valossa”.
11.09.	Riihimäki-päivä. Taiteiden Yö @ Riihimäki.
09.10.	Oravan päivä. Metsästysmuseon vuosipäivä.

Perutut tapahtumat

23.05.	Museoiden yö.
18.05.	Kansainvälinen museopäivä.
30.05.	Teroituspäivä.
18.09.	Trofeenäyttelyn päätösseminaari.
28.11.	Joulutori.

Yleisöllä oli vapaa pääsy museoon vuonna 2020 seuraavien tapahtumien aikana: *Talvikki*, yhdistetty *Riihimäki-päivä* ja *Taiteiden Yö* sekä *Oravan päivä*. Lisäksi isänpäivänä oli kaikilla isillä vapaa pääsy museoon.

Talvikki

Talvikki järjestettiin 9.2. teemalla ”Luonnon valossa”. Tarkoituksena oli jälleen antaa ihmisille vinkkejä talvireikeilyelämyksiin ja tarjota kivaa koko perheen tekemistä hieman ankean talvisään keskelle. Enontekiön kunnanjohtaja Jari Rantapelkonen piti hienon esityksen luontokuvauksesta Käsivarren Lapissa, jossa talvisaikaan tarjoutuu mahdollisuuksia mm. revontulien kuvaamiseen. Suomen Ladun Anne Rautiainen kertoi jokamiehenoikeuksista ja Aleksi Lumme esitteli kirjaansa *Metsästä*. Jousimetsästäjät pitivät ampumanäytöksiä 3D-maaliin puupassista, Riihimäen Eränkävijät esittelivät metsästyseura-toimintaa ja mukana olivat monet vanhat tutut yhteistyökumppanit: BirdLife Kanta-Häme, Riihimäen Erätyttöjen ja -poikien Tuki ry., Riihimäen seurakunta, kaverikoirat sekä Nuorisoteatteri. Riihimäen pelastuskoirat piti etsintänäytök-

Vuoden 2020 Talvikkia vietettiin lumettomissa merkeissä. Kuva: SMM / Perttu Matero.

Taiteiden Yön vierailijoita Jahdin Lumossa. Kuva: SMM / Taru Liukkonen.

Kunnanjohtaja Jari Rantapelkonen oli Talvikin teeman ytimessä pitäessään luontokuvauksesta esitelmän Valon rytmit – 8 vuoden aikaa tuntureiden Lapissa. Kuva: SMM / Anne Uotila-Laine.

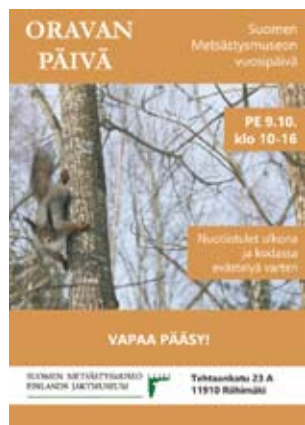
sen ja vetonaulaohjelmina olivat jälleen kerran poniratsastus ja -ajelut sekä uutuutena museon omat, Kauko Pölläsen suunnittelemat pilkkisimulaattorit. *Talvikin* ulkorien-toihin osallistui ja museon näyttelyihin tutustui noin tuhat vierailijaa.

Riihimäki-päivä ja Taiteiden Yö @ Riihimäki

Syksyinen *Taiteiden Yö* sattui tällä kertaa *Riihimäki-päivälle* 11.9., joten museoon oli vapaa pääsy koko päivän iltaan saakka. Asiakkaat pääsivät tutustumaan vastikään avattuun Jussi TwoSevenin näyttelyyn ja museon aulassa oli poistokirjamyynti. Vierailijoita oli 525 päivän aikana.

Oravan päivä

Oravan päivän ohjelma 9.10. rajoittui tällä kertaa avoimiin oviin ja nuotiotuliin ulkona sekä kodassa, jotka mahdollistivat omien eväiden nauttimisen tulen äärellä. Tarkoitus oli juhlistaa museon 30:a vuotta Riihimäellä tarjoamalla kakkukahvit museovierailijoille, mutta ne jätettiin väliin koronan leviämisen ehkäisemiseksi. Verkkonäyttely museon Riihimäellä olon historiasta laitettiin pyörimään non-stoppina isolle tv-ruudulle aulaan.

ERÄMUSEOHANKE

Erä- ja luontokulttuurimuseon esittelysivuilla oleva Pentagon Designin havainnekuva museosta.

Vuosikymmeniä vireillä ollut Metsästysmuseumoiminnan ja Kalastusmuseumoyhdistyksen kokoelmien yhdistäminen saman museokonseptin alle eteni 2010-luvun lopulla ratkaisevasti. Keväällä 2019 valmistui Museoviraston ohjauksessa KTM Helkamari Knaapin selvitystyö *Tapion tarhoissa ja ahdin apajilla - Selvitys valtakunnallisen metsästäys- ja kalastusmuseumoiminnan kehittämismahdollisuuksista*. Siinä esitetyn toimenpide-ehdotuksen mukaisesti Suomen Metsästysmuseumoyhdistys ja Suomen Kalastusmuseumoyhdistys allekirjoittivat kesäkuussa 2019 aiesopimuksen toimintojensa yhdistämisestä. Syksyllä 2019 maa- ja metsätalousministeriö myönsi perustamishankkeeseen 200 000 euron erityisavustuksen, jota hallinnoi Metsästysmuseumo. Hanke päättyi toukokuun lopussa 2021.

Syksyllä 2019 käynnistettiin hankkeeseen palkattavien projektipäällikön ja projektitutkijan rekrytointi. Hanke käynnistyi tammikuussa 2020, kun projektitutkija FM Anne

Salo aloitti Kalastusmuseoyhdistyksen kokoelmien luettelointi- ja järjestelytyön yhdistyksen varastolla Riihimäellä. Helmikuussa projektipäällikkönä aloitti MMM Timo Kukko, joka siirtyi Metsähallituksen laatupäällikön tehtävistä puolipäiväiseksi projektipäälliköksi. Metsähallitus on hankkeessa osapuolena ja tästä syystä tehtiin sopimus, jonka mukaan Metsähallitus laskuttaa hanketta Timo Kukon kahden viikon työpanoksesta kuukausittain.

Projektipäällikön tehtävänantoon kuului alussa selvittää Erämuseon perustamisen mahdollisuudet ja vaatimukset, joiden pohjalta voidaan ryhtyä perustamistoimenpiteisiin määritetyn aikataulun mukaisesti. Lähtökohtaisesti tavoitteena nähtiin nykyisen Metsästysmuseon laajentaminen sekä tilojen että toiminnan osalta siten, että Erämuseo sisältäisi kalastuskulttuurin esittelyn. Riihimäen kaupungin sitouttaminen hankkeeseen oli keskeistä. Erämuseosuunnitelma linkittyi vahvasti vireillä olleeseen Riihimäen kaupungin omistamien museoiden keskittämissuunnitelmaan.

Projektipäällikön tueksi perustettiin ohjausryhmä, johon kuuluvat hänen lisäks Kalastusmuseoyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Stina Koivisto, joka toimii kokousten sihteerinä ja hallituksen jäsen Kai Westman, Metsästysmuseoyhdistyksen hallituksen jäsenet Kimmo Laine ja Martti Piltz sekä puheenjohtajana museonjohtaja Anne Uotila-Laine. Ohjausryhmä kokoontui viisi kertaa vuoden aikana, kahdessa kokouksessa olivat maa- ja metsätalousministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Museoviraston edustajia mukana.

Hallitusten edustajia Suomen Kalastusmuseo- ja Metsästysmuseoyhdistyksistä kokoontui helmikuussa erämuseoseminariin Luontokeskus Haltiaan. Kuva: SMM.

Museoyhdistysten hallituksille järjestettiin erämuseoseminaari Luontokeskus Haltiassa 25.2.2020. Projektipäällikkö esitteli hanketta ja samalla tutustuttiin Haltian tiloihin ja toimintaan. Seminaariin osallistui yhteensä 15 henkilöä, joista 13 oli hallitusten edustajaa. Projektin edetessä selkiytyi varsin pian ns. Erämuseohankkeen rooli maamme koko museokentän kehittämisen osana. Hankkeen työnimeksi muodostui Erä- ja luontokulttuurimuseo, jonka tarkoitus on käsitellä laajasti suomalaisten suhdetta luontoon ja luonnon käyttöön metsästyksen, kalastuksen, retkeilyn, marjastuksen, luonnonkuvauksen ja muun luonnon virkistyskäytön näkökulmasta. Tässä vaiheessa oli selvää, että museohanke ei voi olla valmiiksi sidottu tiettyyn paikkakuntaan, vaan kunnille on annettava mahdollisuus esittää omat mahdollisuutensa museopaikkakunnaksi. Tämä näkemys sai myös vahvan hyväksynnän MMM:n, OKM:n ja Museoviraston taholta.

Hankkeen markkinointiin palkattiin mainostoimisto Pentagon Design, joka järjesti yhteistyötahoille ja taustaorganisaatioille Erä- ja luontokulttuurimuseon suunnittelu-työpajan 25.9.2020. Tilaisuuteen osallistui yli 30 keskeistä toimijaa ja innostus hanketta kohtaan oli erittäin suurta. Työpajan ideoinnin pohjalta Pentagon Design suunnitteli hankkeelle esittelysivut. Seuraava vaihe oli museosta kiinnostuneiden paikkakuntien hakukierroksen käynnistäminen. Projektipäällikkö esitteli hanketta useille kaupungeille ja kävi myös paikan päällä tutustumassa mahdollisiin kohteisiin. Kaupunkikilpailutus käynnistyi loppuvuodesta, kun kunnille lähti 29.10.2020 tiedote ja hankkeen esittelysivut julkaistiin osoitteessa www.eraluontomuseo.fi. Kuntien edustajille järjestettiin hankkeen Teams-infotilaisuus 26.11.2020. Siihen osallistui n. 60 edustajaa 54:stä eri kunnasta.

Kunnilta odotetaan tammikuun 2021 loppuun mennessä ilmoittautumista vastaamalla vapaamuotoisesti seuraaviin kysymyksiin: *Kuvaus kävijäpotentiaalista lukumäärinä ja kävijätyypeinä eri vuodenaikoina. Tarjottava infrastruktuuri ja sijainti kaupunkikuvassa. Hankkeen toteuttamisen tueksi tarjottavat resurssit; synergia- ja kumppanuusedut. Valmius rahoittaa rakennusinvestointia ja vuosittaista toimintaa.* Parhaan konseptin löytämiseksi valitaan saatujen vastausten perusteella enintään neljä kaupunkia tarkempiin neuvotteluihin. Neuvottelujen tulokset esitellään rahoittaville ministeriöille ja varsinainen sitova tarjouspyyntö toimitetaan kilpailun seuraavaan vaiheeseen eteneville kunnille. Päätöksen museon sijaintikaupungista tekee museoon liitettävien museoyhdistysten hallitukset yhdessä rahoittavien ministeriöiden ja Museoviraston kanssa. Loppukeväästä pitäisi olla valmius tehdä aiesopimus isäntäkaupungin kanssa. Toukokuussa 2021 laaditaan hankkeen loppuraportti sisältäen museon perustamisaikataulun luonnoksen.

Kuluneen vuoden aikana on visio uudesta museosta selkiytynyt. Erä- ja luontokulttuurimuseosta rakentuu kansainvälisesti vetovoimainen, kunnianhimoinen ja yhteiskunnallisesti vaikuttava Suomen luonto- ja eräkulttuurin kokemisen ja esittelyn paikka. Museon aihealueita ovat metsästys, kalastus, luonnontuotteiden keräily, retkeily ja muu luonnon virkistyskäyttö. Siitä syntyy täysin uudentyyppinen vierailukohde, joka kasvattaa merkityksellisiä, yli sukupolvien kestäviä luontosuhteita yhdistämään menneisyyttä ja tulevaisuutta. Toteutuessaan uudella museolla tulee olemaan tärkeä

Erämuseo-hankkeen projektipäällikkö Timo Kukko tarkastelee pienoismalleja, jotka ovat kokoelman vanhimpia esineitä. Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

rooli Suomen maakuvassa ja sijaintialueen imagossa sekä aluetalouden vauhdittajana. Museo on erä- ja luontoharrastajien sekä monialaisten tutkijoiden yhteisö. Se on yhteisen oppimisen alusta, joka innostaa oppimaan matalalla kynnyksellä erätaitoja ja ympäristötietoa. Erä- ja luontokulttuurimuseo aloittaa rohkeasti ja asiantuntevasti yhteiskunnallisia keskusteluja ja lisää ymmärrystä tieteen äänellä. Museo antaa välineitä ja voimaannuttaa ihmisiä toimimaan yhdessä kestävän tulevaisuuden puolesta niin Suomessa kuin globaalisti.

Kalastusmuseoyhdistyksen kokoelmatyö

Kalastusmuseoyhdistyksen esinekokoelmaan kuuluu monenlaisia ammatillisen ja vapaa-ajankalastuksen pyydyksiä ja niiden pienoismalleja, kalan- ja vesistöntutkimuskalustoa, kalanviljelyyn liittyvää esineistöä, virkistyskalastusvälineistöä sekä kalastuksen oheisvälineistöä. Kokoelman muodostavat Kansallismuseon deponoima kokonaisuus, joka on peräisin Helsingissä vuosina 1894–1920 toimineesta Suomen Kalastusmuseosta (226 esinettä), yhdistyksen oman keruutoiminnan yhteydessä kerätyt ja kokoelmiin luetteloidut esineet (720 esinettä) sekä vuosien 1993–2020 aikana kertynyt, luetteloinaton esineistö. Kokoelmaan kuuluu myös laaja arkistoaineisto sekä noin 50 000 kuvan valokuvakokoelma. Kalastusmuseoyhdistyksen vuosina 2016–2017 tekemän inventoinnin mukaan yhdistyksen kokoelmissa olisi noin 30 000–50 000 esinettä.

Tästä kaikki alkoi, Kalastusmuseoyhdistyksen varaston alkutilanne tammikuussa 2020. Kuva: SMM / Katja Jaakkola.

Lohikatiskan pienoismalli ja atrain odottavat luettelointia ja kuvaamista. Kuva: SMM / Anne Salo.

Työn alussa kokoelmatilat siivottiin ja järjestettiin. Esineluokitus ja asiasanoitus luotiin perustuen esineluetteloihin ja Kalastusmuseoyhdistyksen laatimaan esineistön systemaattiseen luokitukseen. Kokoelmatyössä noudatettiin yhdistyksen laatimia tallennus- ja kokoelmatyön peruseriaatteita, ja esinetietojen kirjaamisessa Museoviraston luettelointiohjetta. Esineet tunnistettiin, numeroitiin ja valokuvattiin, ja niiden tiedot kirjattiin kokoelmanhallintajärjestelmä Collecteen. Osa esineistä puhdistettiin kevyesti. Esineet pakattiin esineturvallisesti happovapaisiin säilytysmateriaaleihin pitkäaikaissäilytystä varten ja sijoitettiin esineluokituksen mukaisesti kokoelmatiloihin. Työn aikana tehtiin esineistön arvoluokitusta ja listaa kokoelman puutteista tulevaisuuden keruuta varten.

Kokoelmatyötä tehtiin yhteistyössä Suomen Metsästysmuseon henkilökunnan kanssa. Projekti oli pääosin FM Anne Salon vastuulla amanuenssi Vesa Anttilan toimiessa mentorina. Konservattori Emilia Haavisto avusti esineturvallisten säilytysratkaisujen valinnassa, suurikokoisten esineiden siirtämisessä, esinevalokuvauksessa ja numeroinnissa sekä teki vauriokartoituksia ja puhdisti haasteellisia esineitä. Media-assistentti Katja Jaakkola vastasi pääosin esinevalokuvauksesta. Kauko Pöllänen Maankaje Oy:stä rakensi työtiloihin toimivat säilytysratkaisut ja auttoi painavien esineiden siirtämisessä.

Vuoden 2020 loppuun mennessä Collecteen oli kirjattuna 1 474 esinettä, joista 527 oli siihen mennessä myös valokuvattu. Työn aikana arvioitiin uudelleen esineiden koko-

Projektitutkija Anne Salo järjestää kokoelmia esineryhmiksi. Kuva: SMM / Emilia Haavisto.

Esineet kuvataan ja kuvat liitetään Collecten esinetietueisiin luetteloinnin yhteydessä. Kuva: SMM / Anne Salo.

Tutkija-konservaattori Emilia Haavisto pakkaamassa rysää turvalliseen säilytykseen. Kuva: SMM / Anne Salo.

naismäärä, joka on n. 3 000–5 000 esinettä. Suuri heitto aiempiin arvioihin johtuneen esineiden numerointi- ja laskemisperiaatteesta sekä vuosien 1993–2019 esinekertymästä, jota ei ole pystytty ajallaan luetteloimaan. Esinemääräarvion heitosta huolimatta Kalastusmuseoyhdistyksen kokoelma on merkittävä ja edustaa kattavasti suomalaisen kalastuksen eri osa-alueita. Työ jatkuu valokuvapainotteisena kevättalvella 2021. Nyt tehty kokoelmatyö tukee tulevan Erämuseon näyttelytoimintaa parantamalla esinekoelman saavutettavuutta ja edistämällä sen säilymistä.

TULOSLASKELMA

	1.1.2020 -31.12.2020	1.1.2019 -31.12.2019
VARSINAINEN TOIMINTA		
Museo- ja näyttelytoiminta		
Tuotot	25 107,64	22 564,60
Kulut	-106 309,03	-68 980,58
Museo- ja näyttelytoiminta yhteensä	-81 201,39	-46 415,98
Kirjasto		
Tuotot	192,00	0,00
Kulut	-4 085,46	-1 587,61
Kirjasto yhteensä	-3 893,46	-1 587,61
Valokuva-arkisto		
Tuotot	2 720,00	515,00
Kulut	-190,20	0,00
Valokuva-arkisto yhteensä	2 529,80	515,00
Arkisto		
Tuotot	0,00	0,00
Kulut	-917,95	-814,56
Arkisto yhteensä	-917,95	-814,56
Museon tapahtumat		
Tuotot	164,00	570,00
Kulut	-2 154,52	-3 351,38
Museon tapahtumat yhteensä	-1 990,52	-2 781,38
Erämuseon perustamishanke		
Kulut	-80 615,61	0,00
Erämuseon perustamishanke yhteensä	-80 615,61	0,00
Hallinto ja toimistokulut		
Tuotot	98,90	2 035,93
Henkilöstökulut	-471 137,57	-403 254,77
Kiinteistökulut	-70 350,70	-61 796,18
Matkakulut	-3 704,23	-6 493,47
Muut hallintokulut	-50 668,42	-56 374,90
Hallinto ja toim. kulut yhteensä	-595 762,02	-525 883,39
VARAINHANKINTA		
Tuotot	19 547,15	27 317,50
Kulut	-11 043,88	-12 995,57
Varainhankinta yhteensä	8 503,27	14 321,93
POISTOT	-42 237,42	-47 559,47
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	2,92	0,00
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	2,92	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-795 582,38	-610 205,46
AVUSTUKSET	761 106,42	602 374,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-34 475,96	-7 831,46

TASE

31.12.2020

31.12.2019

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto

44 113,95

31 114,05

Muut pitkävaikutteiset menot

66 465,00

93 997,77

Yhteensä

110 578,95

125 111,82

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Muu vaihto-omaisuus

30 469,28

29 515,79

Yhteensä

30 469,28

29 515,79

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

6 282,32

3 736,90

Siirtosaamiset

20 225,42

329,00

Yhteensä

26 507,74

4 065,90

Rahat ja pankkisaamiset

157 425,73

293 110,93

VASTAAVAA YHTEENSÄ

324 981,70

451 804,44

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Sidotut rahastot

562,77

562,77

Edell. tilikausien yli/alijäämä

283 499,48

291 330,94

Tilikauden yli/alijäämä

-34 475,96

-7 831,46

Yhteensä

249 586,29

284 062,25

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen

Ostovelat

27 188,52

11 946,75

Muut velat

48 206,89

46 983,47

Siirtovelat

0,00

108 811,97

Yhteensä

75 395,41

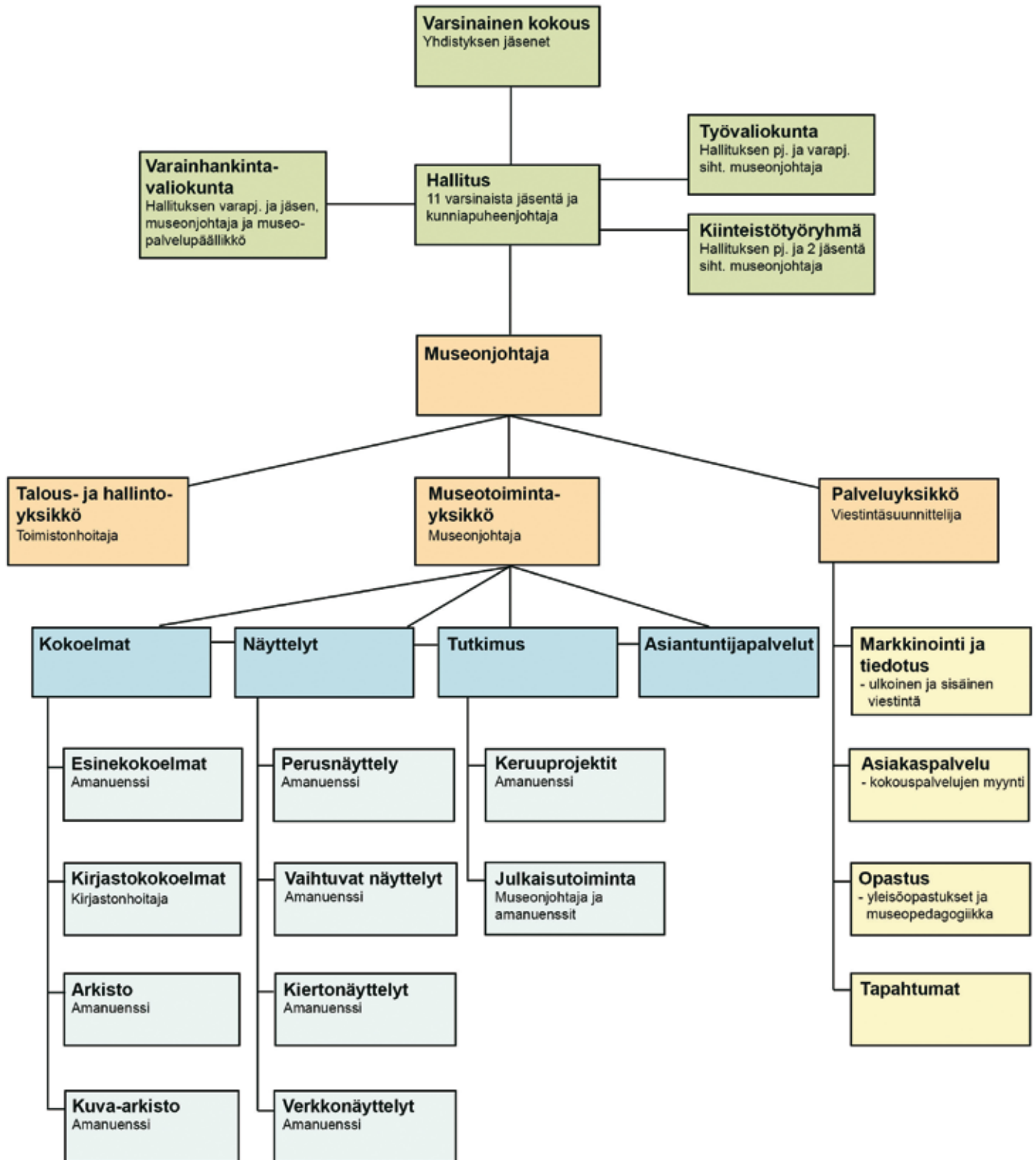
167 742,19

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

324 981,70

451 804,44

SUOMEN METSÄSTYSMUSEON ORGANISAATIO JA MUSEOTOIMINTA

SUOMEN METSÄSTYSMUSEON TOIMINTA-AJATUS JA STRATEGIA

Arvot

Metsästysmuseum vaalii metsästyksen kulttuuriperintöä merkittävänä osana suomalaista historiaa olemalla objektiivinen ja luotettava tiedon välittäjä, vuorovaikutteinen ja yhteistyökykyinen, asiakaslähtöinen ja asiantunteva.

Visio

Metsästysmuseum on metsästyksen "näyteikkuna" suurelle yleisölle toimien puolueettomana tiedonvälittäjänä metsästäjien ja metsästystä harrastamattomien välillä. Museo tarjoaa asiakkaille kokonaisvaltaisia elämyksiä ja oivalluksia näyttelyissä ja tapahtumissa. Museo on kaikkien saavutettavissa sähköisesti ajasta ja paikasta riippumatta.

Toiminta-ajatus

Suomen Metsästysmuseum palvelee museaalisen perustehtävänsä eli metsästyksen liittyvän aineiston keruun, tallentamisen, tutkimuksen ja esittelyn pohjalta kaikille avoimena oman alansa tietokeskuksena.

Metsästysmuseum 30 vuotta Riihimäellä

SUOMEN METSÄSTYSMUSEO
FINLANDS JAKTMUSEUM

